



Ustav Federacije BiH

Na osnovu člana IX, (1) i (3) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine Ustavotvorna skupština Federacije Bosne i Hercegovine, na sjednici Ustavotvorne skupštine održanoj 30. marta 1994. godine, donosi

ODLUKU O PROGLAŠENJU USTAVA FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

Proglašava se Ustav Federacije Bosne i Hercegovine kojeg je usvojila Ustavotvorna skupština Federacije Bosne i Hercegovine na sjednici Ustavotvorne skupštine održanoj 30. marta 1994. godine.

Ustav Federacije Bosne i Hercegovine stupa na snagu u ponoć 30. marta 1994. godine.

US broj 1/94

30. marta 1994. godine

Sarajevo

Predsjedavajući Ustavotvornom skupštinom Federacije BiH,
Mariofil Ljubić, s. r.

USTAV FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

Uvjereni da demokratske institucije temeljene na poštovanju ljudskih prava i sloboda najbolje stvaraju sklad između sebe i svojih zajednica,

Odbijajući nasilje rata,

Želeći promovirati mir,

Želeći podržati individualne slobode i razvoj slobodnog tržišta,

Vođeni principima Povelje Ujedinjenih naroda, Univerzalne deklaracije o ljudskim pravima. Izjavom i principima Međunarodne konferencije o bivšoj Jugoslaviji usvojenim na sjednici u Londonu, kao i o odlukama Savjeta sigurnosti Ujedinjenih naroda koje se odnose na bivšu Jugoslaviju, zasnovano na suverenitetu i teritorijalnoj cjelovitosti Republike Bosne i Hercegovine,

Narodi i građani Bosne i Hercegovine, odlučni da osiguraju punu nacionalnu

ravnopravnost, demokratske odnose i najviše standarde ljudskih prava i sloboda, ovim osnivaju Federaciju Bosne i Hercegovine.

I. USPOSTAVLJANJE FEDERACIJE

Član 1.

(1) Bošnjaci i Hrvati kao konstitutivni narodi, zajedno sa ostalima, i građani Republike Bosne i Hercegovine, ostvarujući svoja suverena prava, preoblikuju unutrašnju strukturu teritorija sa većinskim bošnjačkim i hrvatskim stanovništvom u Republici Bosni i Hercegovini u Federaciju Bosne i Hercegovine koja se sastoji od federalnih jedinica sa jednakim pravima i odgovornostima.

(2) Odluke o ustavnom statusu teritorije Republike Bosne i Hercegovine sa većinskim srpskim stanovništvom bit će donesene u toku pregovora o miru na Međunarodnoj konferenciji o bivšoj Jugoslaviji.

Član 2.

Federacija Bosne i Hercegovine sastoji se od federalnih jedinica (kantona). Metodi i postupci za fizicko određivanje granica između kantona utvrdit će se federalnim propisima. Kantoni će imati nazive određene isključivo prema gradovima koji su sjedišta odgovarajućih kantonalnih vlasti ili prema regionalnim geografskim karakteristikama.

Član 3.

Službeno ime Federacije je: Federacija Bosne i Hercegovine.

Član 4.

Glavni grad Federacije je Sarajevo.

Član 5.

(1) Federacija ima grb, zastavu, himnu i pečat, kao i druge simbole o kojima odluči Parlament Federacije u skladu sa paragrafom (2) ovog člana.

(2) Za prihvatanje simbola potrebna je većina glasova u svakom domu Parlamenta Federacije, uključujući većinu glasova bošnjačkih delegata i većinu glasova hrvatskih delegata u Domu naroda.

Član 6.

(1) Službeni jezici Federacije su bosanski jezik i hrvatski jezik. Službeno pismo je latinica.

(2) Ostali jezici se mogu koristiti kao sredstva komunikacije i nastave.

(3) Dodatni jezici mogu se odrediti kao službeni većinom glasova svakog doma

Parlamenta Federacije, uključujući većinu glasova bošnjačkih delegata i većinu glasova hrvatskih delegata u Domu naroda.

II. LJUDSKA PRAVA I OSNOVNE SLOBODE

A. OPĆE ODREDBE

Član 1.

Budući da se principi, prava i slobode utvrđeni instrumentima u Aneksu ovog ustava, primjenjuju na cijeloj teritoriji Republike Bosne i Hercegovine, slijedeće odredbe odnose se na federaciju.

Član 2.

Federacija će osigurati primjenu najvišeg nivoa međunarodno priznatih prava i sloboda utvrđenih u aktima navedenim u Aneksu. Posebno:

(1) Sve osobe na teritoriji Federacije uživaju prava na:

- a) život;
- b) slobodu, s tim da su hapšenje i pritvaranje dopušteni samo u skladu sa zakonom;
- c) jednakost pred zakonom;
- d) zabranu svake diskriminacije zasnovane na rasi, boji kože, polu, jeziku, religiji ili vjerovanju, političkim ili drugim uvjerenjima, nacionalnom i socijalnom porijeklu;
- e) pravičan krivični postupak;
- f) zabranu mučenja, okrutog ili nehumanog postupanja ili kažnjavanja;
- g) privatnost;
- h) slobodu kretanja;
- i) azil;
- j) zaštitu obitelji i djece;
- k) imovinu;
- l) osnovne slobode: slobodu govora i štampe; slobodu mišljenja, savjesti i uvjerenja; slobodu religije, uključujući privatno i javno vjeroispovjedaње; slobodu okupljanja; slobodu udruživanja, uključujući slobodu osnivanja i pripadanja sindikatima i slobodu neudruživanja; slobodu na rad;
- m) obrazovanje;
- n) socijalnu zaštitu;
- o) zdravstvenu zaštitu;
- p) prehranu;
- r) utočište; i
- s) zaštitu manjina i potencijalno ugroženih grupa;

2) Svi građani uživaju:

- a) pravo na osnivanje i pripadanje političkim partijama; i
- b) politička prava: da učestvuju u javnim poslovima; da imaju jednak pristup javnim službama; da biraju i da budu birani.

Član 3.

Sve izbjeglice i raseljena lica imaju pravo slobodnog povratka u prebivališta iz kojih su prognani.

Član 4.

Sve osobe imaju pravo, u skladu sa federalnim i kantonalnim zakonodavstvom, da im se vrati sva imovina oduzeta u toku etničkog progona, kao i na nadoknadu sve imovine koja im ne može biti vraćena. Sve izjave i obaveze date i preuzete pod prisilom, posebno one koje se tiču odricanja od prava na zemlju i drugu imovinu, smatraju se nistavnim.

Član 5.

Sticanje i prestanak državljanstva Federacije Bosne i Hercegovine utvrđuju se federalnim zakonom, s tim da:

- a) nijedna osoba ne može biti lišena državljanstva proizvoljno, ili na način koji bi je ostavio bez državljanstva; i
- b) svi građani imaju pravo zadržati i državljanstvo druge države.

Član 6.

Svi sudovi, organi uprave, institucije koje vrše javna ovlašćenja i drugi organi federalne vlasti primjenjivat će i postovati prava i slobode predviđene u aktima navedenim u Aneksu. Sud za ljudska prava osnovat će se u skladu sa članom IV.C. 18.

Član 7.

Svi nadležni organi vlasti u Federaciji sarađivat će sa svim Međunarodnim posmatračkim tijelima za ljudska prava osnovanim za Bosnu i Hercegovinu kao i sa nadzornim tijelima osnovanim instrumentima navedenim u Aneksu.

B. PRVA IMENOVANJA I FUNKCIJE OMBUDSMENA

1. Opće odredbe

Član 1.

(1) Postoje tri ombudsmena: jedan Bošnjak, jedan Hrvat i jedan koji predstavlja ostale, koje imenuje Parlament Federacije, u skladu sa zakonom koji će se donijeti tri godine nakon stupanja na snagu ovog Ustava.

(2) Svaki ombudsmen, uz suglasnost Predsjednika Federacije, imenuje jednog ili više

zamjenika. Oni će posebno nastojati da imenuju zamjenike u općinama u kojima nacionalna struktura stanovništva ne odražava nacionalnu strukturu kantona kao cjeline. Nadležni organi vlasti će omogućiti takva nastojanja.

(3) Trajanje mandata ombudsmena i njihovih zamjenika jednako je trajanju mandata predsjednika i sudija Vrhovnog suda.

(4) Svaki ombudsman imenuje ostalo osoblje u okvirima budžeta odobrenog za tu namjenu od Vlade Federacije ili, u početku, od Premijera.

Član 2.

(1) Ombudsmeni su dužni štiti ljudsko dostojanstvo, prava i slobode zajamčene ovim ustavom, instrumentima navedenim u Aneksu i ustavima kantona. Naročito će raditi na otklanjanju posljedica kršenja ljudskih prava i sloboda, a posebno posljedica etničkog progona.

(2) U vršenju svojih funkcija, ombudsmeni će raditi u skladu sa zakonom i principima morala i pravde.

Član 3.

Svaki ombudsman samostalno vrši svoje funkcije, osim ako ovim ustavom nije drugačije utvrđeno. Ombudsmeni mogu saradivati u vršenju bilo koje od svojih funkcija.

Član 4.

Ombudsmeni su nezavisni u vršenju svojih funkcija i nijedna osoba niti organ vlasti ne mogu se miješati u te funkcije.

2. Nadležnosti i ovlašćenja ombudsmena

Član 5.

Ombudsmeni mogu ispitivati djelatnosti bilo koje institucije Federacije, kantona ili općina, kao i bilo koje druge institucije ili osobe koje su negirale ljudsko dostojanstvo, prava ili slobode, uključujući provođenje etničkog progona ili održavanje njegovih posljedica.

Član 6.

(1) Ombudsman ima pravo pokretati postupak pred nadležnim sudovima i intervenirati u postupcima koji su u toku, uključujući i one pred Sudom za ljudska prava.

(2) Ombudsman ima pravo tražiti pomoć sudske policije, kako je predviđeno članom IV. C. 8.

Član 7.

(1) U izvršavanju svojih funkcija ombudsmen može istraživati sva službena dokumenta, uključujući i tajna, kao i sudske i upravne spise i zahtijevati saradnju od svake osobe, uključujući bilo kog službenika, posebno u pribavljanju potrebnih informacija, dokumenata i spisa. Ombudsmen može prisustvovati sudskim i upravnim postupcima, kao i sastancima drugih organa, te može pristupiti svim mjestima gdje su osobe lišene slobode zatvorene ili gdje rade i prekontrolirati ih.

(2) Ombudsmen, njegovi zamjenici i svaka osoba koja provodi istragu iz paragrafa (1) ovog člana, dužni su čuvati tajnost dobivenih informacija, i pri tome, prema svim dokumentima i spisima postupati u skladu sa važećim propisima, osim u slučaju predviđenom u članu II. B. 8.

3. Izvještaj ombudsmena

Član 8.

(1) Svaki ombudsmen podnosi godišnji izvještaj Premijeru i zamjeniku Premijera, svakom predsjedniku kantona i Konferencije o evropskoj sigurnosti i saradnji.

(2) Ombudsmen može, u bilo koje vrijeme, podnijeti posebne izvještaje nadležnom federalnom, kantonalnom, općinskom ili međunarodnom tijelu. Domaće ustanove dužne su odgovoriti u roku koji odredi ombudsmen.

(3) U izvještaje navedene u paragrafima (1) i (2) ovog člana ombudsmen može uključiti bilo koji materijal opisan u članu II. B. 5. i poduzeti mjere za zaštitu informacija koje zahtijevaju tajnost.

4. Propisi ombudsmena

Član 9.

Svaki ombudsmen pojedinačno ili svi ombudsmeni zajedno propisat će organizaciju i način obavljanja svojih funkcija. Ti se propisi objavljuju u službenom glasilu Federacije. Parlament Federacije može zakonom promijeniti ove propise.

III. PODJELA NADLEŽNOSTI IZMEĐU FEDERALNE I KANTONALNE VLASTI

Član 1.

U isključivoj nadležnosti Federacije su:

- a) vođenje vanjskih poslova;
- b) organiziranje i vođenje odbrane Federacije i zaštita njenih granica, uključujući ustanovljene zajedničke komande armijskih snaga Federacije, nadzor nad vojnom proizvodnjom i zaključivanje vojnih sporazuma;
- c) državljanstvo;
- d) utvrđivanje ekonomske politike, uključujući planiranje i obnovu i politiku korišćenja zemljišta na federalnom nivou;
- e) uređivanje trgovine, uključujući carine, međunarodnu trgovinu i finansije, trgovinu

unutar Federacije, prava industrijskog vlasništva, standardizaciju proizvoda, papire od vrijednosti i komunikacije;

f) uređivanje finansija i finansijskih institucija, uključujući uspostavljanje i kontrolu monete Federacije, utvrđivanje monetarne i fiskalne politike, i osnivanje centralne banke;

g) suzbijanje međunarodnog i međukantonalnog kriminala, posebno terorizma, neovlašćene trgovine drogom i organiziranog kriminala kao i saradnju sa Interpolom;

h) dodjela elektronskih frekvencija za radio, televiziju i za ostale potrebe;

i) utvrđivanje energetske politike, uključujući raspodjelu između kantona i osiguranje i održavanje potrebne infrastrukture; i

j) finansiranje djelatnosti federalnih vlasti i ustanova i institucija koje federalne vlasti osnivaju oporezivanjem, zaduživanjem ili na druge načine.

Član 2.

Federalna vlast i kantoni nadležni su za:

a) jamčenje i provođenje ljudskih prava;

b) zdravstvo;

c) politiku zaštite čovjekove okoline;

d) komunikacijsku i transportnu infrastrukturu;

e) socijalnu politiku;

f) provođenje zakona i drugih propisa o državljanstvu;

g) imigraciju i azil;

h) turizam; i

i) korišćenje prirodnih bogatstava.

Član 3.

(1) U skladu sa potrebama, nadležnosti iz člana III. 2. mogu biti ostvarene zajednički ili odvojeno, ili od strane kantona koordinirano od federalne vlasti.

(2) U pogledu ovih nadležnosti kantoni i federalna vlast dogovaraju se na trajnoj osnovi.

(3) U vršenju ovih nadležnosti, kada se radi o zakonima i drugim propisima koji su obavezujući na području cijele Federacije, u skladu sa ovim ustavom i odlukama Parlamenta Federacije, federalna vlast će postupiti uzimajući u obzir kantonalne nadležnosti, različite situacije u pojedinim kantonima i potrebu za fleksibilnošću u provođenju. Federalna vlast, ima pravo utvrđivati politiku i donositi zakone koji se tiču svake od ovih nadležnosti.

(4) U vršenju ovih nadležnosti, u skladu sa ovim ustavom i svojim kantonalnim ustavom, kantoni će se obraćati međukantonalnom savjetu za koordinaciju rješavanja međukantonalnih pitanja i za dosljedno rješavanje pitanja koja se tiču interesa van njihovih kantonalnih granica, te provodit će odluke,

učestvovati u odlučivanju, i, kad je potrebno, predlagati odluke u zakonodavnim tijelima. Kantoni imaju pravo utvrđivati politiku i provoditi zakone koji se tiču svake od ovih nadležnosti.

Član 4.

Kantoni imaju sve nadležnosti koje nisu izričito povjerene federalnoj vlasti. Posebno su nadležni za:

- a) uspostavljanje i nadziranje policijskih snaga koje će imati jedinstvene federalne uniforme sa kantonalnim oznakama,
- b) utvrđivanje obrazovne politike, uključujući donošenje propisa o obrazovanju i osiguranje obrazovanja;
- c) utvrđivanje i provođenje kulturne politike;
- d) utvrđivanje stambene politike, uključujući donošenje propisa koji se tiču uređivanja i izgradnje stambenih objekata;
- e) utvrđivanje politike koja se tiče reguliranja i osiguranja javnih službi;
- f) donošenje propisa o korišćenju lokalnog zemljišta, uključujući zoniranje;
- g) donošenje propisa o unapređenju lokalnog poslovanja i dobrotvornih aktivnosti;
- h) donošenje propisa o lokalnim postrojenjima za proizvodnju energije i osiguranje njihove dostupnosti;
- i) utvrđivanje politike u vezi sa osiguranjem radija i televizije, uključujući donošenje propisa o osiguranju njihovog rada i izgradnji;
- j) provođenje socijalne politike i uspostava službi socijalne zaštite;
- k) stvaranje i primjenu politike kantonalnog turizma, razvoj turističkih resursa;
- l) finansiranje djelatnosti kantonalne vlasti ili njenih agencija oporezivanjem, zaduživanjem ili drugim sredstvima.

IV. STRUKTURA FEDERALNE VLASTI

A. ZAKONODAVNA VLAST FEDERACIJE PARLAMENT FEDERACIJE

1. Predstavnički dom

Član 1.

Predstavnički dom sastoji se od 140 poslanika.

Član 2.

Mandat poslanika u Predstavničkom domu je četiri godine, ukoliko se Dom ne raspusti u skladu sa ovim ustavom.

Član 3.

(1) Poslanici u Predstavničkom domu biraju se demokratskim putem na neposrednim izborima, tajnim glasanjem, na teritoriji cijele Federacije. Svaki birač ima pravo glasati za bilo koju registriranu stranku.

(2) Prije svakih izbora, svaka registrirana stranka objavljuje izbornu listu kandidata. Izabrani poslanici u Predstavničkom domu iz svake stranke osobe su sa vrha liste te stranke, prema broju dobijenih glasova. Zamjene za poslanike vrše se od osoba koje slijede na ostatku liste.

Član 4.

Svaki birač sa pravom glasa može biti poslanik u Predstavničkom domu.

Član 5.

Predstavnički dom bit će prvi put sazvan najkasnije dvadeset dana nakon objavljivanja rezultata izbora.

2. Dom naroda

Član 6.

Dom naroda sastoji se od trideset delegata Bošnjaka i trideset delegata Hrvata kao i ostalih delegata čiji je broj u istom omjeru prema šezdeset kao što je i broj poslanika kantonalnih zakonodavnih tijela koji se ne izjašnjavaju kao Bošnjaci i Hrvati u odnosu na poslanike Bošnjake i Hrvate u kantonalnim zakonodavnim tijelima.

Član 7.

Mandat delegata u Dom naroda je četiri godine, ukoliko Dom ne bude raspušten u skladu sa ovim ustavom.

Član 8.

Broj delegata koji se bira za Dom naroda u svakom kantonu je proporcionalan nacionalnoj strukturi stanovništva kantona. U okviru tog broja, procenat delegata Bošnjaka, Hrvata i ostalih iz kantona bit će, što je moguće više, približan procentu Bošnjaka, Hrvata i ostalih poslanika u zakonodavnom tijelu tog kantona. U Domu naroda bit će najmanje jedan Bošnjak, jedan Hrvat i jedan delegat ostalih iz svakog kantona koji imaju najmanje jednog takvog poslanika u svom zakonodavnom tijelu, a ukupan broj delegata Bošnjaka, Hrvata i ostalih bit će u skladu sa članom IV. A. 6. Delegate Bošnjake, Hrvate i ostale iz svakog kantona biraju odgovarajući poslanici u zakonodavnom tijelu tog kantona.

Član 9.

Delegati se biraju iz reda poslanika u kantonalnom zakonodavnom tijelu.

Član 10.

Dom naroda saziva se prvi put najkasnije dvadeset dana nakon izbora kantonalnih zakonodavnih tijela.

3. Opće odredbe

Član 11.

Svaki dom, iz reda svojih članova, bira predsjedavajućeg i zamjenika predsjedavajućeg Doma, koji ne mogu biti iz istog konstitutivnog naroda, i donosi svoje poslovnike kojima se mogu utvrditi i drugi funkcioneri.

Član 12.

Svaki dom radi javno, osim u izuzetnim slučajevima, predviđenim njihovim poslovnicima, i objavljuje zapisnik o svojim raspravama i odlukama.

Član 13.

(1) Članovi oba doma Parlamenta Federacije ne mogu biti krivično gonjeni niti odgovorni u građanskom postupku za bilo koju radnju učinjenu u vršenju svoje funkcije.

(2) Nijedan član oba doma ne može biti pritvoren ili lišen slobode od bilo kojeg organa vlasti u Federaciji, bez odobrenja doma čiji je član.

Član 14.

Članovi oba doma bit će plaćeni kako je utvrđeno zakonom. Plaća se neće povećavati ili smanjivati tokom izbornog mandata, osim za prilagođavanje troškovima života.

Član 15.

Svaki dom treba da odbije ili usvoji potrebne zakone u razumnom roku nakon njihovog usvajanja u drugom domu. Kada Premijer ocijeni da jedan dom neopravdano odugovlači sa usvajanjem zakona, on može sazvati zajedničku komisiju koju čini najviše deset članova iz svakog doma, i koja će, u roku od deset dana, utvrditi prijedlog zakona prihvatljiv za oba doma.

Član 16.

(1) Kada Predsjednik Federacije utvrdi da domovi nisu u mogućnosti donijeti potrebne zakone, on može, uz suglasnost s Potpredsjednikom federacije, raspustiti jedan ili oba doma, s tim da nijedan dom ne može biti raspušten u periodu od godinu dana od njegovog prvog sazivanja.

(2) Predsjednik Federacije raspušta oba doma kad oni ne uspiju donijeti budžet Federacije prije početka budžetske godine.

4. Odlučivanje u domovima

Član 17.

Ukoliko Ustavom nije drugačije utvrđeno, odluke Parlamenta Federacije zahtijevaju potvrdu oba doma, osim za poslovnike i deklaracije koje domovi samostalno donose.

Član 18.

Odluke koje se tiču vitalnih interesa bilo kog od konstitutivnih naroda zahtijevaju saglasnost većine delegata u Domu naroda, uključujući većinu bošnjačkih delegata i većinu hrvatskih delegata. Primjena ove odredbe može se zahtijevati većinom glasova bošnjačkih ili hrvatskih delegata. Ukoliko je većina preostalih delegata protiv primjene ove odredbe, osnovat će se Zajednička komisija bošnjačkih i hrvatskih delegata radi razrješenja tog pitanja. Ukoliko Komisija nije u mogućnosti riješiti to pitanje u roku od jedne sedmice od pozivanja na ovu odrebu, pitanje će riješiti Ustavni sud po hitnom postupku.

Član 19.

Ostale odluke donose se prostom većinom u svakom domu, ukoliko nije drugačije utvrđeno ovim ustavom ili poslovníkom toga doma.

5. Nadležnosti Parlamenta Federacije

Član 20.

- (1) Pored ostalih nadležnosti utvrđenih u ovom ustavu, Parlament Federacije nadležan je i za:
- a) izbor Predsjednika i Podpredsjednika Federacije, kako je utvrđeno u članu IV. B. 2;
 - b) podnošenje zahtjeva, u skladu sa članom IV. B. 3 (1) Ustavnom sudu da odluči treba li smijeniti Predsjednika ili Potpredsjednika Federacije;
 - c) potvrđivanje imenovanja Vlade Federacije većinom glasova;
 - d) donošenje zakona o vršenju funkcija federalne vlasti. Zakoni stupaju na snagu kako je u njima utvrđeno, ali ne ranije nego sto budu objavljeni u službenom glasilu Federacije;
 - e) davanje saglasnosti za svaku upotrebu vojne sile od strane Federacije, koja mora biti u skladu sa međunarodnim pravom;
 - f) davanje ovlašćenja kantonima da zaključuju sporazume sa državama i međunarodnim organizacijama;
 - g) davanje smjernica Premijeru u vođenju vanjskih poslova;
 - h) odobravanje međunarodnih sporazuma većinom glasova;
 - i) finansiranje armije Federacije i odobravanje imenovanja oficira, kako je utvrđeno u članu IV. B. 8;
 - j) donošenje budžeta Federacije i zakona o oporezivanju i osiguravanje

potrebnog finansiranja na drugi način; i
k) vršenje drugih nadležnosti koje su mu povjerene.

Član 21.

Svaki dom može provoditi istragu i u tu svrhu zahtjevati svjedočenje, dokaze i dokumente.

B. IZVRŠNA VLAST FEDERACIJE

1. Predsjednik i Potpredsjednik Federacije

Član 1.

Predsjednik Federacije je šef države.

Član 2.

U izboru Predsjednika i Potpredsjednika Federacije Klub bošnjačkih delegata i Klub hrvatskih delegata u Domu naroda odvojeno kandidiraju po jednu osobu. Izbor za Predsjednika i Potpredsjednika Federacije zahtjeva prihvatanje oba kandidata zajednički, većinom glasova u Predstavničkom domu, a zatim većinom glasova u Domu naroda, uključujući većinu glasova bošnjačkih delegata i većinu glasova hrvatskih delegata. Ukoliko jedan od domova odbije zajedničku kandidacionu listu, klubovi će ponovo razmotriti kandidaturu za Predsjednika i Potpredsjednika Federacije. Izabrane osobe će naizmjenično po jednu godinu biti Predsjednik Federacije, a zatim Potpredsjednik Federacije, u periodu od četiri godine. Predsjednici Federacije, jedan za drugim, ne mogu biti iz istog konstitutivnog naroda.

Član 3.

- (1) Predsjednik ili Potpredsjednik Federacije, ukoliko je prekršio zakletvu ili je iz drugih razloga nedostojan vršenja te funkcije, može biti smijenjen odlukom Ustavnog suda koji postupa prema zahtjevu dvotrećinske većine glasova svakog doma Parlamenta Federacije.
- (2) Ukoliko Predsjednik ili Potpredsjednik Federacije umre, bude smijenjen ili prema mišljenju Vlade, usvojenom konsenzusom, trajno nije u mogućnosti izvršavati svoje ustavne dužnosti koje proizilaze iz njegovog položaja, postupak predviđen u članu IV. B. 2. provest će klubovi delegata u Domu naroda u roku od trideset dana, da bi se popunilo upražnjeno mjesto do kraja započetog mandata. Predsjednik ili Potpredsjednik Federacije obavljat će obje funkcije tokom perioda predviđenog u predhodnoj rečenici ako, prema mišljenju Vlade usvojenom konsenzusom, ovaj drugi određeno vrijeme nije u mogućnosti izvršavati svoje dužnosti; potrebna saglasnost tražit će se od onog

predsjedavajućeg doma Parlamenta Federacije koji je pripadnik drugog konstitutivnog naroda. Ukoliko oba mjesta ostanu upražnjena, predsjedavajući Doma naroda obavljat će funkciju Predsjednika Federacije, a predsjedavajući Predstavničkog doma funkciju Potpredsjednika Federacije, za potrebni period.

2. Vlada Federacije

Član 4.

Vladu Federacije čine Premijer, koji je predsjednik Vlade, zamjenik Premijera i ministri, od kojih svaki ima zamjenika. Nijedan zamjenik, uključujući zamjenika Premijera, ne može biti iz istog konstitutivnog naroda kao njegov ministar. Zamjenik Premijera će biti ministar odbrane ili ministar vanjskih poslova.

Član 5.

(1) Predsjednik Federacije uz saglasnost Potpredsjednika Federacije imenuje Vladu Federacije nakon konsultacija sa Premijerom ili sa kandidatom za tu funkciju. Imenovanje zahtjeva potvrdu većinom glasova poslanika u Predstavničkom domu. Svako upražnjeno mjesto popunjava se istim postupkom. Najmanje jedna trećina ministarskih mjesta bit će popunjena Hrvatima.

(2) Vlada se može smjeniti bilo odlukom Predsjednika Federacije, uz saglasnost Potpredsjednika Federacije, ili izglasavanjem nepovjerenja Vladi većinom glasova u svakom od domova. Predsjednik Federacije smjenjuje ministre i zamjenike ministara na prijedlog Premijera.

Član 6.

(1) Odluke Vlade Federacije koje se tiču vitalnih interesa bilo kojeg konstitutivnog naroda, donose se konsenzusom. Na ovu odredbu može se pozvati jedna trećina ministara, osim Premijera i zamjenika Premijera, ukoliko dugačije ne odluči Ustavni sud u hitnoj proceduri koju zatraže Premijer ili zamjenik Premijera. U svrhu ispunjenja ove odredbe, odluke Vlade odnose se samo na odluke navedene u članovima IV. B. 3. (2), IV. B. 9. i VIII. 1.

(2) Osim pod okolnostima navedenim u članu IV. B. 3. (2). kada Premijer zaključi da Vlada ne može postići konsenzus u uvjetima navedenim u paragrafu (1) ovog člana, on će prenijeti sporno pitanje na Predsjednika ili Potpredsjednika Federacije, na onoga koji nije iz istog konstitutivnog naroda kao Premijer, radi donošenja odluke bez odlaganja.

3. Podjela izvršnih nadležnosti

Član 7.

Osim ako ovim ustavom nije dugačije utvrđeno:

a) Predsjednik Federacije nadležan je za:

- (I) imenovanje Vlade, šefova diplomatskih misija, oficira u armiji, sudija federalnih sudova, u skladu sa članovima IV. B. 5, IV. B. 8 i IV. C. 6;
- (II) vršenje funkcije vrhovnog komandanta oružanih snaga Federacije,
- (III) vođenje konsultacija u vezi sa imenovanjem ombudsmena i sudija u skladu sa članovima II. B. 1 (2) i IV. C. 6. b);
- (IV) potpisivanje odluka Parlamenta Federacije nakon njihovih donošenja u skladu sa članovima IV. A. 17 do 19;
- (V) potpisivanje i ratificiranje međunarodnih sporazuma u ime Federacije u skladu sa članom IV. B. 7 (d);
- (VI) primanje i akreditiranje ambasadora; i
- (VII) davanje pomilovanja za djela utvrđena federalnim zakonima, osim za ratne zločine, zločine protiv čovječnosti i genocida.

b) Potpredsjednik Federacije nadležan je za:

- (I) zamjenjivanje Predsjednika Federacije u uvjetima navedenim u členu IV. B.3.
- (II) saradnju sa Predsjednikom Federacije u onim situacijama u kojima je potrebno da Predsjednik zatraži njegovu saglasnost; i
- (III) izvršavanje onih dužnosti povjerenih od Predsjednika ili Parlamenta Federacije.

c) Premijer je nadležan za:

- (I) provođenje politike i izvršavanje zakona federalne vlasti, uključujući osiguranje izvršavanja odluka sudova Federacije;
- (II) predlaganje smjenjivanja Predsjednika federacije kako je utvrđeno članom B. 3. (2);
- (III) predlaganje i davanje preporuka iz oblasti zakonodavstva; i
- (IV) pripremanje budžetskih prijedloga Parlamentu Federacije.

d) Predsjednik Federacije i Premijer zajednički su nadležni za vođenje vanjskih poslova prema smjernicama Parlamenta Federacije prema členu IV.A.20.(1). (g).

c) Zamjenik Premijera nadležan je za:

- (I) vršenje dužnosti ministra odbrane ili ministra vanjskih poslova;
- (II) pomaganje Premijeru u provođenju politike i izvršavanju zakona Federacije;
- (III) odlučivanje da li će se zatražiti mišljenje Ustavnog suda; i
- (IV) vršenje dužnosti Premijera kada ovaj nije u mogućnosti obavljati svoju funkciju ili kada je mjesto Premijera upražnjeno dok novi Premijer ne preuzme funkciju.

f) Svaki ministar nadležan je za:

- (I) provođenje federalne politike i izvršavanje federalnih zakona iz okvira nadležnosti svoga ministarstva ili izvršavanja zadataka koje mu odredi Premijer;
 - (II) predlaganje i davanje preporuka u vezi sa propisima iz okvira nadležnosti svoga ministarstva ili prema zadatku koji mu odredi Premijer;
 - (III) rukovođenje, koordiniranje i nadziranje aktivnosti svoga ministarstva;
 - (IV) izdavanje uputstava, instrukcija, naredaba i donošenje propisa u cilju omogućavanja izvršavanja zakona iz nadležnosti njegovog ministarstva i onih koje mu povjeri Premijer, u skladu sa ovim ustavom i zakonima Federacije;
 - (V) pripremanje, objašnjavanje i analiziranje budžetskih prijedloga iz nadležnosti svog ministarstva ili vršenje drugih zadataka na zahtjev Premijera;
 - (VI) odgovaranje na pitanja bilo kojeg doma Parlamenta Federacije iz nadležnosti svog ministarstva ili izvršavanje svakog drugog zadatka koji mu povjeri Premijer;
 - (VII) pomaganje Premijeru u provođenju politike i izvršavanju zakona Federacije; i
 - (VIII) odlučivanje o odobravanju pokretanja postupka utvrđenog u članu IV. B. 6. (1).
- g) Svaki zamjenik ministra nadležan je za:
- (I) pomaganje ministru u provođenju politike i izvršavanju zakona Federacije;
 - (II) pomaganje ministru u provođenju ostalih funkcija utvrđenih u paragrafu (f) ovog člana; i
 - (III) zamjenjivanje ministra ukoliko ovaj nije u mogućnosti obavljati svoju funkciju, ili ako je mjesto ministra upražnjeno, dok novi ministar ne preuzme dužnost.

Član 8.

Predsjednik Federacije u saglasnosti sa Potpredsjednikom Federacije, imenuje šefove diplomatskih misija uz konsultaciju sa Premijerom ili kandidatom za Premijera, i imenuje oficire u armiji. Imenovanje zahtjeva prihvaćanje većinom glasova svakog doma Parlamenta Federacije pod uvjetom da prihvaćanje imenovanja za članove zajedničke komande armije odobri Dom naroda većinom glasova delegata Bošnjaka i delegata Hrvata.

Član 9.

Vlada Federacije je ovlašćena donositi uredbe sa zakonskom snagom u slučaju opasnosti po zemlju kada Parlament Federacije nije u mogućnosti to učiniti. Svaka uredba imat će snagu zakona i ne može derogirati prava i slobode utvrđene ovim ustavom. Svaka uredba prestat će važiti najkasnije istekom tridesetog dana od njenog objavljivanja, s tim da će prestati važiti odmah po ukidanju odlukom Parlamenta ili na kraju desetog dana od njenog objavljivanja, ukoliko je Parlament Federacije u zasjedanju kada je uredba objavljena. Uredba objavljena dok Federacija upotrebljava oruzane snage u skladu sa ovim ustavom ostat će na snazi do petog dana slijedeće sjednice Parlamenta Federacije, kada prestaje važiti, osim ako ne bude potvrđena ali ni u kom slučaju neće važiti duže od šest mjeseci. Po isteku roka

važenje uredbe se ne može produžavati, uredba se ne može ponovo donositi niti djelimično mijenjati bez odluke Parlamenta Federacije i njegove saglasnosti.

4. Imunitet

Član 10.

Predsjednik Federacije, Potpredsjednik Federacije, Premijer, zamjenik Premijera i ostali članovi Vlade ne mogu biti krivično gonjeni niti odgovarati u građanskom postupku za bilo koju radnju učinjenu u vršenju svoje funkcije.

C. SUDSKA VLAST FEDERACIJE

I. Opće odredbe o sudovima

Član 1.

(1) Sudsku funkciju u Federaciji vrše sudovi Federacije navedeni u paragrafu 2. ovog člana, kantonalni sudovi navedeni u članu V. 11. i općinski sudovi navedeni u članu VI. 7.

(2) Sudovi Federacije su:

- a) Ustavni sud,
- b) Vrhovni sud,
- c) Sud za ljudska prava.

Član 2.

Svi organi vlasti izvršavat će i pomagati u izvršavanju presuda i rješenja svih sudova navedenih u ovom ustavu.

Član 3.

Ukoliko ovim ustavom nije drugačije utvrđeno, pravila postupka potrebna da bi se osigurala jednakost u postupanju kao i osnovni principi pravičnosti u postupcima pred sudovima bit će utvrđeni zakonima Federacije. Zakonodavno tijelo kantona može propisati dopunska pravila o organizaciji i upravljanju kantonalnim i općinskim sudovima. U skladu sa tim pravilima, svaki sud može utvrditi svoju unutrašnju organizaciju i u vezi sa tim donijeti dopunska pravila.

Član 4.

- (1) Sudska vlast Federacije samostalna je i nezavisna.
- (2) Sudovi će osigurati jednak položaj svim stranama u sudskim postupcima.
- (3) Svi sudski postupci javni su, ukoliko, za određene izuzetne situacije, zakonom nije drugačije utvrđeno. Sve presude javno se objavljuju.

2. Opće odredbe o sudovima Federacije

Član 5.

- (1) Sudije sudova Federacije bit će ugledni pravnici najviših moralnih osobina.
- (2) Sudije sudova Federacije neće biti krivično gonjeni niti odgovorni u građanskom postupku za bilo koju radnju učinjenu u vršenju svoje funkcije.

Član 6.

Ako izričito drugačije nije utvrđeno:

- a) jednak je broj sudija Bošnjaka i sudija Hrvata u svakom sudu Federacije. Ostali će biti odgovarajuće zastupljeni u svakom takvom sudu.
- b) Sudije sudova Federacije imenuje Predsjednik Federacije uz saglasnost Potpredsjednika i uz potvrdu većine delegata u Domu naroda.
- c) Sudije sudova Federacije bit će u službi do dobi od 70 godina, ukoliko ne podnesu ostavku ili ne budu s razlogom smjenjeni konsenzusom ostalih sudija toga suda. Međutim, prve sudije imenovane u skladu sa ovim ustavom bit će u službi u toku mandata od pet godina, ukoliko ranije ne napune 70 godina, i mogu biti ponovo imenovani.

Član 7.

- (1) Parlament Federacije zakonom utvrđuje plaće i druge uvjete službe za sudije sudova Federacije, koji su jednaki, osim što se predsjednicima sudova mogu utvrditi dodatne naknade.
- (2) Plaće i druge naknade sudija ne mogu biti umanjene tokom trajanja službe ni u jednom od sudova Federacije.

Član 8.

- (1) Osnovat će se sudska policija radi pomoći sudovima u Federaciji u: osiguranju informacija, osiguranju prisustva svjedoka, privođenju optuženih osoba, održavanju reda u sudnici i sigurnosti suda te izvršavanju sudskih naloga.
- (2) Ukupna nacionalna struktura sudske policije održavat će nacionalnu strukturu stanovništva Federacije, a za svaku od lokalnih jedinica održavat će

nacionalnu strukturu stanovništva u tom kantonu ili općini.

(3) Predsjednik Vrhovnog suda odgovoran je za upravljanje sudskom policijom.

(4) Predsjednik Vrhovnog suda donosi pravila pod kojima sudska policija može pomagati ombudsmene, na njihov zahtjev u vršenju njihovih dužnosti.

3. Ustavni sud

Član 9.

Ustavni sud sastoji se od devet sudija.

Član 10.

(1) Osnovna funkcija Ustavnog suda je rješavanje sporova:

- a) između kantona;
- b) između kantona i federalne vlasti;
- c) između općina i njihovih kantona ili federalne vlasti; i
- d) između institucija federalne vlasti ili unutar pojedinih institucija federalne vlasti.

(2) Ustavni sud:

- a) na zahtjev Predsjednika Federacije, Potpredsjednika Federacije, Premijera, zamjenika Premijera ili na zahtjev jedne trećine članova bilo kog doma Parlamenta Federacije, utvrdit će da li je prijedlog zakona koji je usvojio jedan od domova, ili zakon koji su usvojila oba doma, u skladu sa ovim ustavom;
- b) na zahtjev Premijera, zamjenika Premijera, predsjednika kantona ili jedne trećine poslanika u zakonodavnom tijelu kantona, utvrdit će da li su ustav kantona i amandman na ustav, predloženi zakon ili zakon koga je usvojilo to zakonodavno tijelo, u skladu sa ovim ustavom;
- c) na zahtjev Predsjednika Federacije, Potpredsjednika Federacije, Premijera ili zamjenika Premijera, utvrdit će da li je predloženi ili usvojeni propis koji donosi organ federalne vlasti u skladu sa ovim ustavom;
- d) na zahtjev Premijera, zamjenika Premijera ili predsjednika kantona, utvrdit će da li je predloženi ili usvojeni propis koji donosi organ kantonalne ili općinske vlasti u skladu sa ovim ustavom.

(3) Ustavni sud odlučuje i o ustavnim pitanjima koja mu predoči Vrhovni sud, Sud za ljudska prava ili kantonalni sud a koja se pojave u toku postupka pred tim sudom.

Član 11.

Kad Vrhovni sud, Sud za ljudska prava ili kantonalni sud, u toku postupka koji se vodi pred sudom, smatraju da odgovarajući zakon nije u skladu sa ovim ustavom, obustavit će postupak i predočiti predmet Ustavnom sudu u skladu sa članom IV. C. 10.(3).

Član 12.

Odluke Ustavnog suda konačne su i obavezujuće, posebno kada:

a) Sud rješava spor u skladu sa članom IV. C. 10. (1). Sve strane u sporu moraju poštovati tu odluku i pridržavati se naredbi Suda izdatih u toku ili na kraju postupka;

b) Sud utvrdi da zakon, usvojeni ili predloženi zakon ili drugi propis Federacije ili bilo kojeg kantona ili općine nije u skladu sa ovim ustavom. Taj ili drugi propis neće se primjenjivati, odnosno stupiti na snagu, osim ukoliko se izmjeni na način koji propise Sud ili ukoliko Sud ne utvrdi prijelazna rješenja, koja ne mogu biti na snazi duže od šest mjeseci.

c) Sud odluči o ustavnom pitanju koje mu je predočeno u skladu sa članom IV. C. 10. (3). Odluka Ustavnog suda bit će obavezujuća za sud koji je predočio pitanje u odnosu na postupak tokom kojeg je pitanje pokrenuto i imat će djeinstvo utvrđeno pod (b).

Član 13.

(1) U svakom postupku koji je u skladu sa članom IV. C. 10. (1), obje strane u sporu imaju pravo biti zastupljene. Sud može odobriti drugim državnim organima, koje smatra zainteresiranim stranama u sporu, da učestvuju u postupku.

(2) U svakom postupku, koji je u skladu sa članom IV. C. 10. (2) osoba ili osobe koje su zatražile ocjenu ustavnosti imaju pravo biti zastupljene isto kao i predstavnik doma ili zakonodavnog tijela koje je usvojilo taj zakon.

(3) U svakom postupku, koji je u skladu sa članom IV. C. 10. (3), sve strane u postupku, u kojem se pojavilo ustavno pitanje, imaju pravo biti zastupljene.

4. Vrhovni sud

Član 14.

Broj sudija Vrhovnog suda utvrđuje se zakonom Federacije prema potrebi, s tim da ne može biti manji od devet sudija.

Član 15.

(1) Vrhovni sud najviši je žalbeni sud Federacije, uključujući i odlučivanje o žalbama na odluke kantonalnih sudova u vezi sa pitanjima koja se tiču Ustava, zakona i drugih propisa Federacije i drugim pitanjima utvrđenim zakonodavstvom Federacije, osim onih iz nadležnosti Ustavnog suda ili Suda za ljudska prava.

(2) Vrhovni sud ima i izvorne nadležnosti utvrđene federalnim zakonima.

Član 16.

Presude Vrhovnog suda konačne su i obavezujuće. Presude, kao i rješenja Suda koja se odnose na žalbe podnijete u skladu sa članom IV. C. 15. (1), posebno su obavezujuće za strane u postupku kao i za sud na čije je odluke žalba izjavljena.

Član 17.

U vršenju izvornih nadležnosti iz člana IV. C. 15. (2), Vrhovni sud ima, uz sva ovlašćenja utvrđena zakonom po kojem djeluje, ista ovlašćenja koja imaju i drugi prvostepeni sudovi i iste nadležnosti u skladu sa zakonima navedenim u članu IV. C. 3.

5. Sud za ljudska prava

Član 18.

(1) Sud za ljudska prava sastoji se od trojice sudija, jednog Bošnjaka, jednog Hrvata i jednog iz ostalih naroda.

(2) Ukoliko Sud utvrdi da njegov rad zahtjeva učešće više sudija radi blagovremenog rješavanja predmeta, Parlament Federacije u skladu sa zakonom imenovat će dodatne sudije, a prema gore navedenom omjeru.

Član 19.

Nadležnost Suda za ljudska prava odnosi se na svako pitanje koje se tiče ustavne ili druge zakonske odredbe, vezano za ljudska prava ili osnovne slobode ili bilo koje instrumente navedene u Aneksu. Sud je nadležan za slučajeve započete nakon 1. januara 1991. godine.

Član 20.

Svaka strana u žalbenom postupku, u kome je neki drugi sud Federacije ili kantona izrekao presudu bez prava na žalbu može, iz bilo kojeg razloga osim zbog isteka roka za koji je odgovorna strana koja je pokrenula postupak, podnijeti žalbu na presudu Sudu za ljudska prava na osnovu bilo kojeg pitanja iz okvira njegove nadležnosti. Sud može izdavati naredbe ili poduzimati druge mjere koje smatra odgovarajućim. Odluke Suda su konačne i obavezujuće.

Član 21.

(1) Žalba se može podnijeti Sudu za ljudska prava i ukoliko postupak pred nekim drugim sudom Federacije ili kantona neopravdano dugo traje.

(2) Sud će, nakon prethodnog razmatranja da li je postupak pred nekim drugim sudom Federacije ili kantona neopravdano dugo trajao, i da li predmet žalbe spada u njegovu nadležnost, odlučiti da li će prihvatiti takvu žalbu.

(3) Sud može poduzeti i druge mjere za ubrzanje postupka.

Član 22.

Ustavni sud, Vrhovni sud ili kantonalni sud, na zahtjev bilo koje od strana u žalbenom postupku pred njim, ili na vlastitu inicijativu u odnosu na takvu žalbu, može se obratiti Sudu za ljudska prava s pitanjem koje je proizišlo iz žalbe, ako je to pitanje u vezi sa bilo čime iz nadležnosti toga suda. Odgovor Suda za ljudska prava obavezujući je za sud koji je uputio takvo pitanje.

Član 23.

- (1) Sud za ljudska prava propisuje svoj postupak i organizaciju.
- (2) Sudsko vijeće sastavljeno je na način utvrđen članom IV. C. 18. (1).
- (3) Sud će dozvoliti pismene i usmene iskaze u svakom postupku u skladu sa članovima IV. C. 20. do 22.

V. KANTONALNE VLASTI

1. Opće odredbe

Član 1.

U izvršavanju svojih nadležnosti utvrđenih u članovima III. 2. i 4. svaki kanton će:

- a) poduzeti sve potrebne mjere zaštite ljudskih prava i sloboda utvrđenih u članovima II. A. 1. do 7. i predviđenih u instrumentima u Aneksu, i djelovat će u skladu sa ovim ustavom;
- b) izvršavati svoje nadležnosti vodeći računa o nacionalnoj strukturi stanovništva u svakoj općini.

Član 2.

- (1) Svaki kanton ovlašten je da delegira ili prenese svoje nadležnosti na općine na svojoj teritoriji ili na federalnu vlast.
- (2) Svaki kanton može delegirati svoje nadležnosti vezane za obrazovanje, kulturu, turizam, lokalno poslovanje i dobrotvorne aktivnosti, radio i televiziju općinama na svojoj teritoriji, a dužan je to učiniti prema općinama čije većinsko stanovništvo, po nacionalnoj strukturi, nije stanovništvo koje čini nacionalnu većinu u kantonu kao cjelini.
- (3) Svaki kanton može zaključivati sporazume sa državama međunarodnim organizacijama samo uz saglasnost Parlamenta Federacije.

Član 3.

Kantoni sa bošnjačkom ili hrvatskom većinom mogu osnivati savjete kantona u cilju koordiniranja politike i aktivnosti u vezi sa pitanjima od zajedničkog interesa za njihove zajednice radi obavještavanja svojih predstavnika u Domu naroda. Savjeti

mogu osnovati koordinaciona tjela, kao sto su komisije i radne grupe, radi razmjene informacija i usklađivanja aktivnosti kantona u izvršavanju njihovih nadležnosti, ali ne mogu obuhvatati vojne ili političke dogovore.

Član 4.

Svaki kanton ima ustav, kojim se osiguravaju

- a) dolje navedene institucije;
 - b) zaštita prava i sloboda utvrđenih ovim ustavom
- Ustavi kantona moraju biti u skladu sa ovim ustavom.

2. Zakonodavna tijela kantona

Član 5.

(1) Svaki kanton ima zakonodavno tijelo koje se sastoji od jednog doma, ciji je broj poslanika utvrđen u odnosu na nacionalnu strukturu stanovništva, ali koji ne može biti manji od 30 niti veci od 50 poslanika.

(2) Poslanici u zakonodavnom tijelu kantona imaju dvogodisnji mandat.

(3) Poslanike u zakonodavnom tijelu kantona biraju birači na demokratskim i neposrednim izborima, tajnim glasanjem, na cijeloj teritoriji kantona. Svaki birač ima pravo glasati za bilo koju od registriranih stranki.

(4) Prije svakih izbora, svaka registrirana stranka objavljuje izbornu listu kandidata. Kantonalni poslanici bit će birani sa vrha liste te stranke prema broju dobivenih glasova; zamjene za poslanike vrše se od osoba koje slijede na ostatku liste.

(5) Svaki birač može biti biran za kantonalnog poslanika.

(6) Zakonodavno tijelo kantona prvi put bit će sazvano najkasnije deset dana nakon objavljivanja rezultata izbora.

Član 6.

Zakonodavno tijelo kantona:

- a) priprema i dvotrećinskom većinom usvaja kantonalni ustav;
- b) bira predsjednika kantona, kao sto je utvrđeno članom V.8;
- c) bira kantonalne sudije, kao sto je utvrđeno članom V. 11;
- d) utvrđuje nadležnost kantonalnih i općinskih sudova;
- e) donosi ostale propise za izvršavanje kantonalnih nadležnosti i
- f) usvaja budžet kantona i donosi zakone o oporezivanju i na druge načine osigurava potrebno finansiranje.

Član 7.

(1) Svako zakonodavno tijelo kantona bira predsjedavajućeg, između svojih poslanika i donosi poslovnik.

(2) Zakonodavno tijelo kantona zasjeda javno, osim u izuzetnim okolnostima

predviđenim njegovim poslovnikom, i objavljuje izvjestaje o zasjedanjima i odlukama.

(3) Kantonalni zakoni stupaju na snagu kao što je u njima utvrđeno, ali ne prije nego što budu objavljeni.

(4) Krivični postupak ili građanska parnica ne mogu biti pokrenuti protiv kantonalnog poslanika, niti kantonalni poslanik može biti zadržan u pritvoru ili kaznjen na bilo koji drugi način zbog izraženog misljenja i datog glasa u zakonodavnom tijelu.

(5) Zakonodavno tijelo kantona može provoditi istrage i u tu svrhu zatražiti da mu se predoce dokumenti i svjedočenja.

3. Izvršna vlast kantona

Član 8.

(1) Svaki kanton ima predsjednika koji se bira većinom glasova u zakonodavnom tijelu kantona između kandidata koje predlože poslanici.

(2) Predsjednik kantona ima dvogodišnji mandat i ne može biti biran više od dva puta uzastopno.

(3) Predsjednik kantona može biti smjenjen dvotrećinskom većinom u zakonodavnom tijelu kantona.

(4) Ukoliko mjesto predsjednika kantona ostane upražnjeno, kantonalno zakonodavno tijelo izabrat će novog predsjednika u roku od 30 dana. U slučaju da predsjednik kantona bude privremeno u nemogućnosti da obavlja svoju dužnost, predsjedavajući kantonalnog zakonodavnog tijela vršit će funkciju predsjednika kantona.

(5) Vladu kantona imenuje predsjednik kantona i potvrđuje je kantonalno zakonodavno tijelo većinom glasova. Organizacija kantonalne vlade uređuje se u skladu sa kantonalnim ustavom, tako da vlada održava nacionalni sastav stanovništva kao cjeline, s tim da u svakom slučaju osigurava zastupljenost konstitutivnih naroda.

Član 9.

Vlada kantona nadležna je za:

- a) provođenje kantonalne politike i izvršavanje kantonalnih zakona, izvršavanje odluka svakog kantonalnog i federalnog suda i vršenje svake druge nadležnosti povjerene kantonu od federalne vlasti;
- b) pripremu prijedloga budžeta kojeg odobrava kantonalno zakonodavno tijelo;
- c) osiguranje saradnje kantonalne vlade i obdusmena;
- d) nadzor nad istragom i krivičnim gonjenjem u vezi sa kršenjem kantonalnih zakona, kao i nad kantonalnom policijom a, posebno, osiguranjem postovanja odredbi člana V. 10; i
- e) izvršavanje drugih nadležnosti utvrđenih zakonom ili kantonalnim ustavom.

Član 10.

U izvršavanju svojih nadležnosti u odnosu na kantonalnu policiju, kantonalna vlada će osigurati da nacionalna struktura policije održava nacionalnu strukturu stanovništva tog kantona, s tim da nacionalna struktura policije svake općine mora održavati nacionalnu strukturu stanovništva te općine.

4. Kantonalno sudstvo

Član 11.

(1) Svaki kanton ima sudove koji imaju izvornu nadležnost u stvarima koje ne spadaju u nadležnost općinskih sudova i druge nadležnosti utvrđene zakonom i koji odlučuju po žalbama na presude općinskih sudova,

(2) Kantonalne sudije predlaže kantonalni predsjednik, iz redova uglednih pravnika, a bira ih većinom glasova kantonalno zakonodavno tijelo, s tim da nacionalna struktura sudstva u cjelini odrazava nacionalnu strukturu stanovništva tog kantona.

(3) Kantonalne sudije bit će u službi do dobi od 70 godina, ukoliko ne podnesu ostavku ili ne budu smjenjeni konsenzusom sudija Vrhovnog suda. Uvjeti službe bit će određeni kantonalnim zakonima. Placa i druge naknade sudija ne mogu biti umanjene tokom njihove službe na sudu kantona.

(4) Svaki kantonalni sud bira svoga predsjednika.

VI OPĆINSKE VLASTI

Član 1.

U vršenju svojih nadležnosti svaka općina:

- a) poduzima sve potrebne mjere u cilju osiguranja zaštite prava i sloboda utvrđenih u članovima II. A. 1. do 7. i u instrumentima navedenim u Aneksu;
- b) vodi računa o nacionalnoj strukturi stanovništva u općini.

Član 2.

(1) U općini se ostvaruje lokalna samouprava.

(2) Općina ima statut koji mora biti u skladu sa ovim ustavom, kantonalnim ustavom i kantonalnim zakonodavstvom.

Član 3.

(1) Svaka općina ima općinsko vijeće.

(2) Mandat članova općinskog vijeća je dvije godine, s tim da mandat prvih članova općinskog vijeća traje jednu godinu.

(3) Općinske vijećnike biraju, demokratskim putem, birači na neposrednim i tajnim izborima na cijelom području općine. Svaki birač ima pravo glasati za bilo koju registriranu stranku. Svaka stranka će dobiti broj vijećničkih mjesta srazmjerno

procentu osvojenih od ukupnog broja važećih glasova.

(4) Svaki birač može biti biran za općinskog vijećnika.

Član 4.

Općinsko vijeće:

- a) priprema i dvotrećinskom većinom glasova usvaja statut općine;
- b) bira općinskog načelnika;
- c) usvaja općinski budžet i donosi propise o oporezivanju i na druge načine osigurava potrebno finansiranje koje nisu osigurali kantonalna ili federalna vlast; i
- d) donosi druge propise u izvršavanju općinskih nadležnosti.

Član 5.

(1) Općinsko vijeće stvara uvjete za izbor općinskog načelnika i donosi svoj poslovnik koji mora biti u skladu sa federalnim i kantonalnim zakonodavstvom.

(2) Općinsko vijeće zasjeda javno, osim u izuzetnim okolnostima predviđenim u svom poslovniku, i vodi zapisnike o donesenim odlukama.

(3) Općinski propisi stupaju na snagu kao što je u njima propisano ali ne prije nego što budu objavljeni.

Član 6.

Općinski načelnik nadležan je za:

- a) imenovanje i smjenjivanje općinskih službenika;
- b) provođenje općinske politike, izvršavanje općinskih propisa, i delegiranih ili prenesenih nadležnosti općini od kantonalne i federalne vlasti;
- c) osiguranje saradnje općinskih službenika sa obdusmenima; i
- d) podnošenje izvještaja općinskom vijeću i javnosti o provođenju općinske politike i svojim aktivnostima.

Član 7.

(1) Općina ima sudove, koji se mogu osnovati u saradnji sa drugim općinama. Općinski sudovi imaju izvornu nadležnost za sve građanske i krivične stvari, osim ako ustavom, kantonalnim ustavom, zakonom Federacije ili zakonom kantona, dio izvorne nadležnosti prenesen na neki drugi sud.

(2) Općinske sudove osniva i finansira kantonalna vlast.

(3) Sudije općinskih sudova imenuje predsjednik najvišeg kantonalnog suda nakon konsultacija sa općinskim načelnikom.

(4) Općinske sudije bit će u službi do dobi od 70 godina, osim ako ne podnesu ostavku ili ne budu smjenjeni konsenzusom sudija najvišeg kantonalnog suda. Uvjeti službe bit će određeni kantonalnim zakonom. Plaće i ostale naknade sudija ne mogu biti umanjene tokom službe u općinskim sudovima u okviru kantona.

VII MEĐUNARODNI ODNOSI

Član 1.

Međunarodni odnosi Federacije zasnivaju se na međunarodnom subjektivitetu, teritorijalnom integritetu i kontinuitetu Republike Bosne i Hercegovine.

Član 2.

Međunarodni odnosi Federacije zasnivaju se na postivanju međunarodnog prava, obaveza iz međunarodnih ugovora i na načelu da se međunarodni sukobi moraju rješavati mirnim putem.

Član 3.

Međunarodni ugovori i drugi međunarodni sporazumi na snazi, u odnosu na Federaciju, i opća pravila međunarodnog prava, sastavni su dio zakonodavstva Federacije. U slučaju bilo koje nesaglasnosti između međunarodnih ugovora i zakonodavstva, prevagnut će međunarodni ugovori.

Član 4.

(1) Međunarodne ugovore i druge sporazume potpisuje i ratificira, u ime Federacije, Predsjednik Federacije. Oni stupaju na snagu u Federaciji samo ako ih odobri Parlament Federacije, osim kad je zakonom utvrđeno da pojedine vrste međunarodnih ugovora i sporazuma ne zahtijevaju takvo odobrenje.

(2) Predsjednik Federacije može, po savjetu Premijera otkazati međunarodne ugovore ili sporazume ukoliko mu to dopušta međunarodno pravo, a dužan je tako postupiti kad to zahtijeva Parlament Federacije.

VIII AMANDMAN NA USTAV

Član 1.

(1) Amandmane na Ustav može predlagati Predsjednik Federacije u saglasnosti sa Potpredsjednikom, Vlada Federacije, većina poslanika u Predstavničkom domu ili većina bošnjačkih i hrvatskih delegata u Domu naroda.

(2) Predloženi amandman na Ustav neće se konačno razmatrati ni u jednom od domova Parlamenta Federacije prije isteka roka od dvije sedmice nakon što su prvi put bili podneseni.

(3) Predloženi amandman usvaja se:

a) u Domu naroda prostom većinom, uključujući većinu bošnjačkih i većinu hrvatskih delegata;

b) u Predstavničkom domu dvotrećinskom većinom poslanika.

Član 2.

Nijednim amandmanom na Ustav ne mogu se ukinuti niti umanjiti nijedno od prava i sloboda utvrđenih u članu II. A. 1. do 7. ni promijeniti ovaj član Ustava.

IX USVAJANJE I STUPANJE NA SNAGU USTAVA I PRIJELAZNA RJEŠENJA

Član 1.

(1) Ustav Federacije usvojit će i proglasiti Ustavotvorna skupština, koja se sastoji od onih poslanika koji su izabrani na izborima 1990. godine u Skupštinu Republike Bosne i Hercegovine, a čiji je mandat još uvijek važeći.

(2) Usvajanje Ustava zahtijeva dvotrećinsku većinu Ustavotvorne skupštine, uključujući konsenzus između većine članova delegacije hrvatskog naroda, koji se sastoji od svih poslanika hrvatske nacionalnosti i većine članova delegacije bošnjačkog naroda, koja se sastoji od svih poslanika bošnjačke nacionalnosti.

(3) Ovaj ustav stupa na snagu u ponoć onog dana kada ga usvoji Ustavotvorna skupština.

Član 2.

(1) Ustavotvorna skupština:

a) usvaja Ustav Federacije u skladu sa članom IX. 1.;

b) bira Predsjednika Federacije u prijelaznom periodu, Potpredsjednika Federacije u prijelaznom periodu, i Vladu Federacije u prijelaznom periodu, kako je utvrđeno u članu IX. 3. (3); i

c) usvaja izborni zakon u prijelaznom periodu, u skladu sa članom IX. 3. (4) i članom IX. 4. (1).

(2) Svi zakoni koje usvoji Ustavotvorna skupština ostaju na snazi pet mjeseci nakon što se Parlament Federacije prvi put sastane, osim ako ih Parlament ne potvrdi.

Član 3.

(1) Do prvog saziva Doma naroda, njegove funkcije prema ovom ustavu, vrši Ustavotvorna skupština iz člana 9.1.(1).

(2) Do prvog saziva Predstavničkog doma, njegove funkcije prema ovom ustavu, vrši Ustavotvorna skupština. Za odluke koje zahtijevaju odvojeno glasanje bošnjačkih i hrvatskih delegacija u Domu naroda, glasovi hrvatske i bošnjačke delegacije u Ustavotvornoj skupštini zadovoljavat će ovaj zahtjev.

(3) Čim ovaj ustav stupi na snagu, Ustavotvorna skupština bira Predsjednika i Potpredsjednika Federacije u prijelaznom periodu, primjenjujući na odgovarajući način odredbe člana IV. B. 2. i gore navedene paragrafe (1) i (2). Ovi državni funkcioneri zatim predlazu Vladu Federacije u prijelaznom periodu, primjenjujući na odgovarajući način odredbe člana IV. B. 5. i gore navedeni paragraf (1), i imenuju sudije federalnih sudova u prijelaznom periodu, primjenjujući na odgovarajući način odredbe člana IV. C. 6. (b). Predsjednik, Potpredsjednik Federacije i članovi Vlade

Federacije u prijelaznom periodu vrše dužnosti odgovarajućih stalnih funkcionera u skladu sa ovim ustavom, dok ne budu zamijenjeni funkcionerima izabranim ili imenovanim u skladu sa članom IX. 4. (2).

(4) Kantonalna zakonodavna tijela u prijelaznom periodu bit će izabrana u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovog ustava, a sastojat će se od pet odbornika u svakoj skupštini općine, koji će biti izabrani od strane i između odbornika skupštine općine izabranih 1990. godine, čiji su mandati još uvijek važeći. Ova zakonodavna tijela u prijelaznom periodu u roku od deset dana izabrat će sve druge organe u prijelaznom periodu u skladu sa ovim ustavom.

(5) Čim ovaj ustav stupi na snagu odbornici u svakoj skupštini općine izabrani 1990. godine, čiji su mandati još uvijek važeći, u najkraćem roku će izabrati općinske organe u prijelaznom periodu u skladu sa ovim ustavom.

Član 4.

(1) Izbori za Predstavnički dom i Dom naroda održat će se u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog ustava, a za kantonalna zakonodavna tijela i općinska vijeća u roku od pet mjeseci od dana stupanja na snagu ovog ustava. Ovi izbori bit će uređeni zakonom koji će usvojiti Ustavotvorna skupština većinom glasova, uključujući većinu glasova bošnjačkih poslanika i većinu glasova hrvatskih poslanika, a nadgledat će ih Ujedinjeni narodi i Konferencija o evropskoj sigurnosti i saradnji.

(2) U roku od dvije sedmice nakon prvog saziva oba doma Parlamenta Federacije, domovi će izabrati Predsjednika i Potpredsjednika Federacije. U roku od dvije sedmice nakon izbora, Predsjednik, uz saglasnost Potpredsjednika Federacije, imenovat će Vladu Federacije, a Predstavnički dom će razmotriti imenovanja Vlade po hitnom postupku.

(3) Nijedna osoba, osuđena za ratne zločine ili protiv koje je pokrenut sudski postupak zbog počinjenih ratnih zločina, ne može biti izabrana ni na jednu javnu funkciju u Federaciji.

Član 5.

(1) Svi zakoni, drugi propisi i sudska pravila koja su na snazi u Federaciji na dan stupanja na snagu ovog ustava ostat će na snazi u mjeri u kojoj nisu u suprotnosti sa ovim ustavom, dok nadležni organi vlasti ne odluče drugačije.

(2) Svi međunarodni ugovori i sporazumi koji su na snazi u Federaciji, na dan stupanja na snagu ovog ustava, ostat će na snazi ukoliko ih ne otkaze Predsjednik Federacije u skladu sa članom VII. 4. (2).

Član 6.

Sve osobe na državnoj funkciji u Federaciji na dan stupanja na snagu ovog ustava, ostat će na toj funkciji dok ne budu razriješeni u skladu sa odgovarajućim zakonom ili dok se ta funkcija ne ukine.

Član 7.

Objavljeni rezultati popisa stanovništva iz 1991. godine koristit će se u proračunima koji zahtijevaju podatke o stanovništvu.

Član 8.

Svi postupci u sudovima, organima i tijelima koja vrše javna ovlašćenja na teritoriji Federacije, na dan stupanja na snagu ovog ustava, nastavit će se ili će se prenijeti na druge sudove, organe i tijela koja će biti osnovana prema ovom ustavu, a u skladu sa zakonodavstvom kojim su utvrđene nadležnosti tih sudova, organa i tijela.

Član 9.

Slijedeće odredbe koje se odnose na određene prijelazne međunarodne aranžmane primjenjuju se na prirode kako slijedi:

a) dok Federacija ne usvoji zakone o sudskim postupcima iz člana IV. C. 3, sudovi u Federaciji mogu primjenjivati vazeće zakone o sudskim postupcima koji nisu u suprotnosti sa ovim ustavom.

b) u prijelaznom periodu predsjednik Vrhovnog suda može sklapati aranžmane sa odgovarajućim međunarodnim tijelima, radi obavljanja funkcija koje se povjeravaju sudskoj policiji.

c) prvih pet godina nakon stupanja na snagu ovog ustava, trojicu sudija Ustavnog suda, koji će biti stranci i koji nisu državljani nijedne susjedne države, imenovat će predsjednik Međunarodnog suda pravde nakon konsultacija sa Predsjednikom i Potpredsjednikom Federacije;

d) (I) Sud za ljudska prava djelovat će u okviru mehanizma kojeg je ustanovio Savjet Evrope Rezolucijom 93 (6) svojeg Ministraskog savjeta, s tim da se ta rezolucija može mijenjati sve dok bude primjenjivana na Federaciju;

(II) Sud za ljudska prava, u početku, sastojat će se od sedam sudija, od kojih će trojica biti imenovana i obavljati funkciju u skladu sa uvjetima iz člana IV.C.6.

Ministarski Savjet Savjeta Evrope imenovat će četvoricu sudija ovog suda u skladu sa Rezolucijom 93 (6). Te sudije će biti stranci, koji ne mogu biti državljani nijedne od susjednih država;

(III) Ako Sud za ljudska prava zaključi da njegov rad zahtijeva učešće više sudija da bi se izbjegli nepotrebni zastoji u rješavanju sporova, Predsjednik Federacije će dogovoriti sa Savjetom Evrope da se imenuju dodatne sudije u skladu sa omjerom domaćih i stranih sudija utvrđenim u članu IX. 9. d) (II).

e) Za period koji ne može biti manji od tri godine i u slučaju dok Parlament Federacije

ne donese zakon koji regulira imenovanje obdusmena, njih će imenovati i razrješavati Konferencija o evropskoj sigurnosti i saradnji nakon konsultacija sa Predsjednikom i Potpredsjednikom Federacije.

Član 10.

Ovaj ustav će se primjenjivati u distriktu Sarajevo i općini grada Mostara dok su pod međunarodnom upravom, ako drugačije ne odluči međunarodni upravitelj koji ne smije odstupati od poglavlja II. o ljudskim pravima i osnovnim slobodama. Predsjednik Federacije za vrijeme međunarodne uprave konsultirat će se sa međunarodnim upraviteljima kako bi se olakšala potpuna primjena ovog ustava u tim općinama, kao i neposredno nakon isteka tog perioda.

Član 11.

(1) Skupština Republike Bosne i Hercegovine, izabrana 1990. godine nastavlja sa svojim radom prema nadležnostima utvrđenim u Ustavu Republike Bosne i Hercegovine, dok ne bude postignut i proveden konačan mirovni sporazum za Bosnu i Hercegovinu.

(2) Predsjedništvo Republike Bosne i Hercegovine i Vlada Republike Bosne i Hercegovine zadržat će svoje nadležnosti u skladu sa Ustavom Republike Bosne i Hercegovine dok ne bude postignut i proveden konačni mirovni sporazum za Bosnu i Hercegovinu, s tim što njihove nadležnosti ne smiju zadirati u ovlašćenja državnih organa uspostavljena u skladu sa ovim ustavom.

(3) Dok funkcioneri federacije, kantona i općina u prijelaznom periodu ne budu izabrani u skladu sa članom IX. 3. postojeći administrativni aranžmani ostat će na snazi unutar Federacije, osim u općini grada Mostara, kojim će upravljati upravitelj unije u periodu od dvije godine.

ANEKS USTAVA FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

INSTRUMENTI ZA ZAŠTITU LJUDSKIH PRAVA KOJI IMAJU PRAVNU SNAGU USTAVNIH ODREDBA

1. Konvencija o sprječavanju i kažnjavanju zločina genocida, 1948.
2. Univerzalna deklaracija o ljudskim pravima, 1948.
3. Ženevske konvencije I-IV. o zaštiti žrtava rata, 1949. i Ženevski dopunski protokoli I-II. 1977.
4. Evropska konvencija o zaštiti ljudskih prava i temeljnih sloboda, i dopunski protokoli, 1950.
5. Konvencija o pravnom statusu izbjeglica, 1951. i dopunski protokol, 1966.
6. Konvencija o nacionalnosti udatih žena, 1957.
7. Konvencija o smanjenju broja apatrida, 1961.
8. Evropska socijalna povelja, 1961. i dopunski protokol 1.

9. Međunarodna konvencija o eliminaciji svih vrsta rasne diskriminacije, 1965.
 10. Međunarodni ugovor o građanskim i političkim pravima, 1966. i pripadajući mu dopunski Općionalni protokoli, 1989.
 11. Međunarodni ugovor o ekonomskim, socijalnim i kulturnim pravima, 1966.
 12. Međunarodna konvencija o eliminaciji svih vrsta diskriminacije žena, 1979.
 13. Deklaracija Ujedinjenih naroda o eliminiranju svih vrsta netolerancije i diskriminacije na osnovu vjere ili vjeroispovjesti, 1981.
 14. Konvencija protiv mučenja i drugih vrsta okrutnog, nehumanog ili ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja, 1984.
 15. Evropska konvencija o sprječavanju mučenja, nehumanog ili ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja, 1987.
 16. Konvencija o pravima djeteta, 1989.
 17. Konvencija o pravima radnika na privremenom radu u inozemstvu i članova njihovih obitelji, 1990.
 18. Dokument sastanka u Kopenhagenu Konferencije o ljudskoj dimenziji KESS-a, Poglavlje IV, 1990.
 19. Preporuke parlamentarne skupštine Evropskog savjeta o pravima manjina, paragrafi 10-13, 1990.
 20. Deklaracija Ujedinjenih naroda o pravima osoba koje pripadaju nacionalnim ili etničkim, vjerskim ili jezičkim manjinama, 1990.
 21. Evropska povelja o regionalnim jezicima i jezicima manjina, 1992.
- Na osnovu člana IX 1. (1), a u vezi sa članom VIII 1. (3) i IX 3. (1) i (2) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, Ustavotvorna skupština Federacije Bosne i Hercegovine, na sjednici održanoj 23. juna 1994. godine, donosi

**ODLUKU
O PROGLAŠENJU AMANDMANA I. NA USTAV
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE***

I

Proglašava se Amandman I. Na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine kojeg je usvojila Ustavotvorna skupština Federacije Bosne i Hercegovine na sjednici održanoj 23. Juna 1994. Godine.

II

Amandman I. na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine čini sastavni dio Ustava Federacije Bosne i Hercegovine i stupa na snagu u ponoć 23. juna 1994. godine

III

Ovu odluku objaviti u "Službenim novinama Federacije BiH".

US broj 9/94
23. juni 1994. godine
Sarajevo

Predsjedavajući
Ustavotvornom skupštinom
Federacije BiH,
Mariofil Ljubić, s. r.

Na osnovu člana VIII. 1. (3), a u vezi sa članovima IX (1) i IX 3. (1) i (2) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, Ustavotvorna skupština Federacije Bosne i Hercegovine je na 3. sjednici održanoj 23. juna 1994. godine usvojila

AMANDMAN I. NA USTAV FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE*

U Ustavu Federacije Bosne i Hercegovine, iza člana V 11. dodaje se novi član V 12., koji glasi:

5. Kantoni sa posebnim rezimom - Srednjobosanski i Neretvanski, čiji će se konačni nazivi utvrditi federalnim zakonom, u skladu sa članom I 2. Ustava Federacije Bosne i Hercegovine.

Član 12.

U kantonima sa posebnim rezimom primjenjuju se članovi V.1. do 11., Ustava Federacije, ukoliko nisu u suprotnosti sa odredbama ovog amandmana:

(1) Kantoni će delegirati svoje nadležnosti iz člana V. 2. (2) ako to općina zahtijeva. Svaka općina će osvarivati loklanu samoupravu u skladu sa članom VI. 2.

(2) Odluke koje se tiču vitalnih interesa bilo kog od konstitutivnih naroda u kantonu zahtijevaju saglasnost većine poslanika u zakonodavnom tijelu kantona uključujući uključujući većinu bošnjačkih poslanika i većinu hrvatskih poslanika. Primjena ove odredbe može se zahtijevati većinom glasova bošnjačkih ili hrvatskih poslanika. Ukoliko je većina preostalih poslanika protiv primjene ove odredbe, osnovat će se zajednička komisija bošnjačkih i hrvatskih poslanika radi razrješenja tog pitanja. Ukoliko komisija nije u mogućnosti da to pitanje razrješi u roku od sedam dana od pozivanja na ovu odredbu, pitanje će po hitnom postupku riješiti najviši sud kantona, ukoliko je to pitanje u isključivoj nadležnosti kantona. Ukoliko to pitanje nije u isključivoj nadležnosti kantona, odluku donosi najvisi sud kantona, uz mogućnost žalbe Ustavnom Sudu Federacije

(3) Kanton sa posebnim režimom ima predsjednika i zamjenika predsjednika kantona.

a) Zamjenik predsjednika kantona bit će biran u skladu sa članom V. 8. U izboru predsjednika i zamjenika predsjednika kantona, klub hrvatskih i klub bošnjačkih

poslanika u zakonodavnom tijelu kantona odvojeno kandidiraju po jednu osobu. Izbor za predsjednika i zamjenika predsjednika kantona zahtijeva prihvatanje oba kandidata zajednički većinom glasova bošnjačkih i većinom glasova hrvatskih poslanika. Ukoliko zajednička kandidatura ne dobije potrebnu većinu, klubovi će ponovo razmotriti kandidaturu za predsjednika i zamjenika predsjednika kantona;

b) Izabrane osobe će naizmjenično po jednu godinu biti predsjednik, a zatim zamjenik predsjednika kantona, u periodu od dvije godine. Predsjednici kantona sa posebnim režimom ne mogu biti istovremeno iz istog konstitutivnog naroda;

(c) Predsjednik ili zamjenik predsjednika kantona ne može vršiti tu funkciju više od dva uzastopna dvogodišnja mandata;

(d) Predsjednik i zamjenik predsjednika kantona mogu biti smjenjeni dvotrećinskom većinom glasova zakonodavnog tijela kantona, uključujući većinu glasova bošnjačkih poslanika i većinu glasova hrvatskih poslanika u zakonodavnom tijelu kantona;

(e) Ukoliko predsjednik ili zamjenik predsjednika umre, bude smjenjen ili, prema mišljenju vlade kantona usvojenom konsenzusom, trajno nije u mogućnosti izvršavati svoje ustavne dužnosti koje proizilaze iz njegovog položaja, postupak predviđen gornjim paragrafom (3) a) provest će u roku od trideset dana Klub poslanika koji je kandidirao osobu koja se zamjenjuje da bi se popunilo upražnjeno mjesto do kraja započetog mandata. Predsjednik ili zamjenik predsjednika kantona obavljat će obje funkcije tokom perioda predviđenog u prethodnoj rečenici ako prema mišljenju vlade kantona usvojenom konsenzusom, ovaj drugi određeno vrijeme nije u mogućnosti izvršavati svoje dužnosti. Ukoliko oba mjesta ostanu upražnjena predsjedavajući kantonalnog zakonodavnog tijela obavljat će obje funkcije za potrebni period.

(3) Vladu kantona sa posebnim režimom:

(a) Imenuje predsjednika kantona, uz saglasnost zamjenika, predsjednika kantona. Imenovanje zahtijeva potvrdu dvotrećinskom većinom glasova u zakonodavnom tijelu kantona;

(b) Čine jednak broj članova iz reda bošnjačkog i hrvatskog naroda, kao i određen broj članova koje čine ostali, imenovanih i prihvaćenih kako je predviđeno u ovom paragrafu pod a).

(5) U ustavu kantona sa posebnim režimom bit će sadržane odredbe kojima će se otkloniti blokada u odlučivanju zakonodavnog tijela kantona prilikom donošenja prijeko potrebnih zakona.

Na osnovu člana VIII.1.(3), a u vezi sa članovima IX.1. i IX.3.(1) i (2) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, Ustavotvorna skupština Federacije Bosne i Hercegovine, na 14. sjednici održanoj 5. juna 1996. godine, donosi

**ODLUKU
O PROGLAŠENJU AMANDMANA II - XXIV
NA USTAV FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE***

I

Proglašavaju se Amandmani II - XXIV na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine, koje je usvojila Ustavotvorna skupština Federacije Bosne i Hercegovine na 14. sjednici održanoj 5. juna 1996. godine.

II

Amandmani II - XXIV na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine stupaju na snagu ponoć, 5. juna 1996. godine.

III

Ovu odluku objaviti u "Službenim novinama Federacije BiH".

US broj 03-02-55/96

5. juna 1996. godine

Sarajevo

Predsjedavajući

Ustavotvornom skupštinom

Mariofil Ljubić, s.r.

Na osnovu člana VIII.1.(3), a u vezi sa članovima IX.1. i IX.3.(1) i (2) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, Ustavotvorna skupština Federacije Bosne i Hercegovine je, na 14. sjednici održanoj 5. juna 1996. godine, usvojila

**AMANDMANE II - XXIV
NA USTAV FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE***

AMANDMAN II

U Ustavu Federacije Bosne i Hercegovine mijenja se preambula, koja glasi:

"Uvjereni da demokratske institucije temeljene na poštovanju ljudskih prava i sloboda najbolje stvaraju sklad između sebe i svojih zajednica,

Odbijajući nasilje rata,

U želji da pridonesu unapređenju mira,

U želji da unaprijede slobodu pojedinca i razvijaju slobodno tržište,

Vođeni načelima Povelje Ujedinjenih naroda, Univerzalne deklaracije o ljudskim pravima, i Općim okvirnim sporazumom o miru u Bosni i Hercegovini, kao i njegovim aneksima (Opći okvirni sporazum),

Narodi i građani Federacije Bosne i Hercegovine, koja je sastavni dio suverene

države Bosne i Hercegovine, odlučni da osiguraju punu nacionalnu ravnopravnost, demokratske odnose i najviše standarde ljudskih prava i sloboda, ovim donose Ustav Federacije Bosne i Hercegovine".

AMANDMAN III

Član I.1. Ustava Federacije Bosne i Hercegovine mijenja se i glasi:
"(1) Bošnjaci i Hrvati kao konstitutivni narodi zajedno s ostalima, i građani Bosne i Hercegovine sa teritorije Federacije Bosne i Hercegovine, ostvarujući svoja suverena prava, preoblikuju unutrašnju strukturu teritorije Federacije Bosne i Hercegovine definiranu Aneksom II Općeg okvirnog sporazuma, tako da se Federacija Bosne i Hercegovine sastoji od federalnih jedinica sa jednakim pravima i odgovornostima.
(2) Federacija Bosne i Hercegovine jedan je od dva entiteta od kojih se sastoji država Bosna i Hercegovina, i ima svu vlast, ovlaštenje i odgovornost koje je Ustavom Bosne i Hercegovine nisu izričito u nadležnosti institucija Bosne i Hercegovine."

AMANDMAN IV

Član II.A.1. Ustava Federacije Bosne i Hercegovine mijenja se i glasi:
"Budući da se načela, prava i slobode utvrđeni u članu II Ustava Bosne i Hercegovine primjenjuju na cijeloj teritoriji Bosne i Hercegovine, slijedeće odredbe odnose se na Federaciju."

AMANDMAN V

Stav 1. člana II.A.2., Ustava Federacije Bosne i Hercegovine u prvoj rečenici mijenja se i glasi:

"Federacija će osigurati primjenu najvišeg nivoa međunarodno priznatih prava i sloboda utvrđenih u dokumentima navedenim u Aneksu ovog Ustava."

AMANDMAN VI

Član II.A.4. Ustava Federacije Bosne i Hercegovine mijenja se i glasi:

"Sve osobe imaju pravo, u skladu s Aneksom VII Općeg okvirnog sporazuma na povrat ukupne imovine koje su lišene tokom etničkog progona i neprijateljstva od 1991. godine, te na nadoknadu ukupne imovine koja im se ne može povratiti. Svi iskazi i obaveze date i preuzete pod prisilom, posebno one sto se odnose na odricanje od prava na zemlju i drugu imovinu, ništavne su.

Ostvarivanje prava iz stava 1. ovog člana uredit će se federalnim zakonodavstvom."

AMANDMAN VII

Član II.A.5. Ustava Federacije Bosne i Hercegovine mijenja se i glasi:

"Sticanje i prestanak državljanstva Federacije Bosne i Hercegovine propisuje federalni zakon, uz slijedeće uvjete:

a) nijedna se osoba ne može lišiti državljanstva proizvoljno, ili na način koji bi je

ostavio bez državljanstva;

b) nijedna se osoba ne može lišiti državljanstva Federacije po osnovu pola, rase, boje kože, jezika, vjere, političkog ili drugog uvjerenja, nacionalnog i društvenog porijekla, pripadnosti nekoj nacionalnoj manjini, imovine, rođenja ili bilo kojeg drugog statusa;

c) svi državljani Federacije su, u skladu sa Ustavom Bosne i Hercegovine, i državljani Bosne i Hercegovine, a ovisno o uvjetima o državljanstvu utvrđenim Ustavom Bosne i Hercegovine imaju pravo i na državljanstvo druge države."

AMANDMAN VIII

Član III.1. Ustava Federacije Bosne i Hercegovine mijenja se i glasi:

"U isključivoj su nadležnosti Federacije:

a) organiziranje i vođenje odbrane Federacije, zaštita njene teritorije, uključujući osnivanje zajedničkog zapovjedništva svih vojnih snaga u Federaciji, nadzor nad vojnom proizvodnjom, zaključivanje vojnih sporazuma u skladu sa Ustavom Bosne i Hercegovine, te saradnja sa stalnim komitetom za vojna pitanja i sa Vijećem ministara u odbrani Bosne i Hercegovine,

b) državljanstvo Federacije,

c) utvrđivanje ekonomske politike, uključujući planiranje i obnovu, te politiku korišćenja zemljišta na federalnom nivou,

d) donošenje propisa o finansijama i finansijskim institucijama Federacije i fiskalna politika Federacije,

e) suzbijanje terorizma, međukantonalnog kriminala, neovlaštene trgovine drogom i organiziranog kriminala,

f) dodjela elektronskih frekvencija za radio, TV i druge svrhe, u skladu sa Ustavom Bosne i Hercegovine,

g) utvrđivanje energetske politike, uključujući raspodjelu između kantona, te osiguranje i održavanje potrebne infrastrukture,

h) finansiranje djelatnosti federalnih vlasti, ustanova i institucija koje federalne vlasti osnivaju oporezivanjem, zaduživanjem ili drugim sredstvima."

AMANDMAN IX

U članu III.2. Ustava Federacije Bosne i Hercegovine tekst pod d) i f) mijenja se i glasi:

d) komunikacijska i transportna infrastruktura, u skladu sa Ustavom Bosne i Hercegovine,

f) provođenje zakona i drugih propisa o državljanstvu i putnim ispravama državljana Bosne i Hercegovine sa teritorije Federacije, i o boravku i kretanju stranaca."

Tekst pod g) briše se.

AMANDMAN X

U članu IV.A.20. Ustava Federacije Bosne i Hercegovine tekst pod f) mijenja se i glasi:

"f) davanja ovlaštenja kantonima da zaključuju sporazume sa državama i međunarodnim organizacijama, uz saglasnost Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, osim za sporazume one vrste za koje Parlamentarna skupština zakonom odluči da im nije potrebna takva saglasnost."

Tekst pod g) briše se.

Tekst pod h) mijenja se i glasi:

"h) odobravanje, većinom glasova, sporazuma sa državama i međunarodnim organizacijama, uz prethodnu saglasnost Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine osim sporazuma one vrste za koje Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovina zakonom odluči da im nije potrebna takva saglasnost."

AMANDMAN XI

Član IV.B1. Ustava Federacije Bosne i Hercegovine mijenja se i glasi: "Predsjednik Federacije predstavlja i zastupa Federaciju i šef je federalne izvršne vlasti."

AMANDMAN XII

Član IV.B.4. Ustava Federacije Bosne i Hercegovine mijenja se i glasi: "Vlada Federacije sastoji se od premijera, koji je predsjednik Vlade, zamjenika premijera i ministara, od kojih svaki ima zamjenika. Nijedan zamjenik, uključujući zamjenika premijera, ne može biti iz istog konstitutivnog naroda kao njegov ministar."

AMANDMAN XIII

U članu IV.B.7. Ustava Federacije Bosne i Hercegovine tekst pod a), d) i e) mijenja se i glasi:

Tekst pod a)(V) mijenja se i glasi:

"a)(V) potpisivanje i ratificiranje međunarodnih sporazuma u ime Federacije."

Tekst pod a)(VI) briše se.

Tekst pod d) briše se.

Tekst pod e) (I) mijenja se i glasi:

"e)(I) vrši dužnosti ministra."

AMANDMAN XIV

U članu IV.C.3.10(1) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, iza tačke b) dodaju se nove tačke c) i d), čime dosadašnje tačke c) i d) postaju tačke e) i f):

"c) između grada i njegovog kantona ili federalne vlasti;

d) između općine i grada;"

Tekst pod 10(2)d), mijenja se i glasi:

"d) na zahtjev premijera zamjenika premijera ili pak doticnog kantonalnog predsjednika, utvrđuje da li neki predloženi ili usvojeni propis koje je donijelo neko tijelo kantonalne, gradske ili općinske vlasti u skladu sa ovim ustavom:"

AMANDMAN XV

Član V.1.2. Ustava Federacije Bosne i Hercegovine mijenja se i glasi:

"(1) Svaki kanton može prenijeti svoje ovlaštenje na općinu i grad na svojoj teritoriji ili na federalnu vlast.

(2) Svaki kanton može na općinu i grad na svojoj teritoriji prenijeti ovlaštenja u vezi sa obrazovanjem, kulturom, turizmom, lokalnim poslovanjem i kumanitarnom djelatnošću te radiom i televizijom, a dužan je to učiniti ako u pogledu nacionalnog sastava većinsko stanovništvo te općine, odnosno grada nije većinsko stanovništvo u kantonu kao cjelini.

(3) Svaki kanton može zaključivati međunarodne sporazume uz prethodnu saglasnost Parlamenta Federacije i Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, osim sporazuma one vrste za koje po zakonu Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine njena saglasnost nije potrebna."

AMANDMAN XVI

U Ustavu Federacije Bosne i Hercegovine, iza glave: "VI - OPĆINSKE VLASTI", dodaje se novo poglavlje, koja glasi:

" VI.A. GRADSKE VLASTI

(1) Za područje dvije ili više općina koje su urbano i teritorijalno povezane svakodnevnim potrebama građana, formira se grad kao jedinica lokalne uprave i samouprave, u skladu sa federalnim zakonom.

Odgovornosti grada obuhvataju:

- a) finansije i poresku politiku, u skladu sa federalnim i kantonalnim zakonima,
- b) zajedničku infrastrukturu,
- c) urbanističko planiranje,
- d) javni promet,
- e) druge nadležnosti koje gradu povjeri kanton, odnosno koje prenesu općine.

(2) Grad ima statut koji mora biti u skladu sa ovim ustavom, kantonalnim ustavom i kantonalnim zakonodavstvom.

(3) Grad ima gradsko vijeće, čiji sastav čini jednak broj vijećnika iz svake općine, a broj vijećnika, postupak izbora i trajanje mandata utvrđuje se statutom. Gradsko vijeće ne može imati manje od 15, a niti više od 30 vijećnika.

(4) Gradsko vijeće:

- a) priprema i dvotrećinskom većinom usvaja statut grada,
- b) bira gradonačelnika,
- c) donosi budžet grada,
- d) donosi propise u izvršavanju prenesenih ovlaštenja i vrši druga ovlaštenja utvrđena statutom.

(5) Odgovornost gradonačelnika je:

- a) imenovanje i smjenjivanje gradskih funkcionera,
- b) provođenje gradske politike i izvršavanja gradskih propisa,
- c) osiguranje saradnje gradskih funkcionera sa obudsmenima,
- d) podnošenje izvještaja gradskom vijeću i javnosti o provođenju gradske politike.

(6) Grad ostvaruje prihode oporezivanjem, zaduživanjem i na drugi način, u skladu sa zakonom."

AMANDMAN XVII

Član VII.1. Ustava Federacije Bosne i Hercegovine mijenja se i glasi: "Međunarodni odnosi Federacije moraju biti u skladu sa međunarodnim subjektivitetom, teritorijalnim integritetom i kontinuitetom Bosne i Hercegovine."

AMANDMAN XVIII

Član VII.3. Ustava Federacije Bosne i Hercegovine mijenja se i glasi: "Međunarodni ugovori i drugi sporazumi koji su na snazi u Bosni i Hercegovini i Federaciji, te opća pravila međunarodnog prava čine dio zakonodavstva Federacije. U slučaju nesaglasnosti međunarodnog ugovora, odnosno sporazuma i zakonodavstva, prevladava međunarodni ugovor, odnosno sporazum."

AMANDMAN XIX

Član VII.4. Ustava Federacije Bosne i Hercegovine mijenja se i glasi:

"(1) Sporazume sa državama i međunarodnim organizacijama potpisuje i ratifikuje u ime Federacije predsjednik Federacije. Oni stupaju na snagu u Federaciji samo ako ih odobri Parlament Federacije uz prethodnu saglasnost Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, osim ako Parlament Federacije, odnosno Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine nisu svojim zakonom predvidjeli da za takve vrste međunarodnih sporazuma nije potrebna takva saglasnost.

(2) Predsjednik Federacije, na prijedlog premijera, može otkazati međunarodne sporazume ukoliko mu to dopusti Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine, a dužan je tako postupiti kad to zahtijeva Parlament Federacije uz saglasnost ili po zahtjevu Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine. "

AMANDMAN XX

Član IX.2.(1)c) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine briše se.

AMANDMAN XXI

Član IX.4.(1) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine mijenja se i glasi:

"(1) Prvi izbori za Predstavnički dom, Dom naroda, kantonalna i zakonodavna tijela i općinska vijeća održat će se u skladu sa Aneksom III Općeg okvirnog sporazuma. Kasniji izbori odvijat će se po izbornim zakonima koje donese Parlament Federacije." Tekst pod (3) mijenja se i glasi:

"(3) Nijedna osoba koja izdržava kaznu izrečenu od strane Međunarodnog suda za bivšu Jugoslaviju i nijedna osoba koja je optužena od strane Međunarodnog suda za bivšu Jugoslaviju, a koja se ne pojavi pred Sudom po njegovom pozivu, ne može se kandidovati ili vršiti naimenovanu, izbornu ili neku drugu javnu funkciju na teritoriji Federacije."

AMANDMAN XXII

Član IX.10. Ustava Federacije Bosne i Hercegovine mijenja se i glasi: "Ovaj ustav primjenjuje se u općinama grada Mostara i gradu Mostaru dok je pod upravom Evropske unije, ako drugačije ne odluči upravitelj Evropske unije, koji ne smije odstupiti od poglavlja II o ljudskim pravima i temeljnim slobodama. Predsjednik Federacije za vrijeme uprave Evropske unije konsultuje se sa upraviteljem u pogledu olakšavanja pune primjene ovog ustava u gradu Mostaru čim se to vrijeme okonča."

AMANDMAN XXIII

Član IX.11. Ustava Federacije Bosne i Hercegovine mijenja se i glasi:

"(1) Ustavotvorna skupština Federacije koju čine poslanici Skupštine Republike Bosne i Hercegovine izabrani na izborima 1990. godine nastavlja sa radom do konstituisanja Parlamenta Federacije u skladu sa Aneksom III i IV Općeg okvirnog sporazuma.

(2) U periodu do konstituisanja Predsjedništva Bosne i Hercegovine u skladu sa Aneksom III i IV Općeg okvirnog sporazuma, civilno komandovanje Armijom Bosne i Hercegovine, uključujući i imenovanje vojnih oficira, vršit će Predsjednik Predsjedništva Bosne i Hercegovine, a civilno zapovjedanje Hrvatskim vijećem obrane, uključujući i imenovanje vojnih časnika vršit će Predsjednik ili Potpredsjednik Federacije koji je iz reda hrvatskog naroda.

(3) Dok se ne izaberu federalni, kantonalni i općinski funkcioneri u prijelaznom periodu u skladu sa članom IX.3. sadašnji administrativni aranžmani ostat će na snazi u okviru Federacije, osim u općinama grada Mostara i gradu Mostaru kojim će upravljati upravitelj Evropske unije u periodu o kojem se dogovore Evropska unija i Predsjednik i Dopredsjednik Federacije."

AMANDMAN XXIV

U Aneksu Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, iza tačke 21. dodaje se nova tačka 22. koja glasi:

"22. Okvirna konvencija za zaštitu nacionalnih manjina iz 1994."

Na osnovu člana VIII.1.(3), a u vezi sa članom IX.1.(3) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, Parlament Federacije Bosne i Hercegovine, na sjednici Doma naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine održanoj 29. aprila 1997. godine i na sjednici Predstavničkog doma Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine održanoj 6. maja 1997. godine, donosi

ODLUKU O PROGLAŠENJU AMANDMANA XXV I XXVI NA USTAV FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

I

Proglašavaju se Amandmani XXV i XXVI na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine koje je usvojio Parlament Federacije na sjednici Doma naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine održanoj 29. aprila 1997. godine na sjednici Predstavničkog doma Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine održanoj 6. maja 1997. godine,

II

Amandmani XXV i XXVI na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine stupaju na snagu u ponoć, 6. maja 1997. godine.

III

Ovu odluku objaviti u "Službenim novinama Federacije BiH".

PF broj 24/97
8. maja 1997. godine
Sarajevo

Predsjedavajući
Predstavničkog doma
Parlamenta Federacije BiH
Enver Kreso, s.r.

Predsjedavajući
Doma naroda

Parlamenta Federacije BiH
Mariofil Ljubić, s.r.

Na osnovu člana VIII.1.(3) a) i b) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, Parlament Federacije Bosne i Hercegovine, na sjednici Doma naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, održanoj 29. aprila 1997. godine, i na sjednici Predstavničkog doma Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, održanoj 6. maja 1997. godine, usvojio je

AMANDMANE XXV I XXVI NA USTAV FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

AMANDMAN XXV

U Ustavu Federacije Bosne i Hercegovine, iza poglavlja "VI.A. Gradske vlasti" iza tačke (1) dodaje se nova tačka (2) koja glasi:

"Sjediste kantona s posebnim rezimom organizovat će se na osnovu istih principa".

Tac. 2. i 3. postaju tač. 3. i 4., a iza nove tačke 4. iza stava 2. dodaje se novi stav koji glasi:

"U slučaju Grada Mostara Gradsko vijeće nastavit će raditi sa postojećim brojem vijećnika, s tim da će se broj vijećnika uskladiti sa odredbama prethodnog stava najkasnije do slijedećih lokalnih izbora.

Ostale specifičnosti Grada Mostara uzet će se u obzir prilikom određivanja broja vijećnika i postupka za njihov izbor".

Dosadašnje tač. 4, 5. i 6. postaju tač. 5, 6. i 7.

AMANDMAN XXVI

U Ustavu Federacije Bosne i Hercegovine, iza poglavlja VI.A. "Gradske vlasti" dodaje se novo poglavlje, koje glasi:

"VI.B. Organizacija Sarajevo

1. U Kantonu Sarajevo osniva se Grad Sarajevo kao jedinica lokalne samouprave.

Ustavom Kantona Sarajevo bit će uređeno koje općine ulaze u sastav Grada Sarajeva.

2. Sastav i način odlučivanja organa Grada Sarajeva održava multietničnost i posebnost Grada Sarajeva kao glavnog grada Federacije Bosne i Hercegovine.

3. Nadležnost, organizaciona struktura i način odlučivanja organa Grada Sarajeva utvrđuju se Ustavom Kantona, kantonalnim zakonima i Statutom Grada, u skladu sa ovim ustavom.

PF broj 23/97

8. maja 1997. godine

Sarajevo

Predsjedavajući
Predstavničkog doma
Parlamenta Federacije BiH
Enver Kreso, s.r.

Predsjedavajući
Doma naroda
Parlamenta Federacije BiH
Mariofil Ljubić, s.r.

Na osnovu člana 136. Poslovnika Predstavničkog doma Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 8/97), Predstavnički dom Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, na sjednici održanoj 6. maja/svibnja 1997. godine, donio je

PREPORUKU

I

Potrebno je da Hercegovačko-neretvanski i Srednje-bosanski kanton usklade ustave kantona sa Amandmanom XXV na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine, te da Skupština Hercegovačko-neretvanskog kantona usvoji amandmane na ustav kantona u onom sadržaju koji je dogovoren na Forumu Federacije od 14. aprila/travnja 1997. godine.

II

Ovu preporuku objaviti u "Službenim novinama Federacije BiH".

PD broj 25
6. maja/svibnja 1997. godine
Sarajevo

Predsjedavajući
Predstavničkog doma
Parlamenta Federacije BiH
Enver Kreso, s.r.

Koristeći se ovlaštenjima koja su mi data članom V Aneksa 10. (Sporazum o implementaciji civilnog dijela Mirovnog ugovora) Općeg okvirnog sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini, prema kojem je Visoki predstavnik konačni autoritet u zemlji u pogledu tumačenja navedenog Sporazuma o implementaciji civilnog dijela Mirovnog ugovora; i posebno uzevši u obzir član II. 1. (d) istog Sporazuma prema kojem Visoki predstavnik "pruža pomoć, kada to ocijeni neophodnim, u iznalaženju rješenja za sve

probleme koji se pojave u vezi sa implementacijom civilnog dijela Sporazuma"; **Pozivajući se** na stav XI. 2. Zaključaka Vijeća za implementaciju mira koje se sastalo u Bonu 9. i 10. decembra 1997. godine, u kojem je Vijeće pozdravilo namjeru Visokog predstavnika da iskoristi svoj konačni autoritet u zemlji u pogledu tumačenja Sporazuma o implementaciji civilnog dijela Mirovnog ugovora da bi pomogao u iznalaženju rješenja za probleme, kako je prethodno rečeno, "donošenjem obavezujućih odluka, kada to bude smatrao neophodnim," u vezi sa određenim pitanjima, uključujući (u skladu sa podstavom (c) ovog stava) i "druge mjere u svrhu osiguranja implementacije Mirovnog sporazuma na čitavoj teritoriji Bosne i Hercegovine i njenih entiteta";

Uzimajući u obzir četiri djelimične Odluke Ustavnog suda Bosne i Hercegovine u slučaju broj 5/98 Odluke Ustavnog suda od 28., 29. i 30. januara 2000. godine ("Službeni glasnik BiH", broj 11/00 od 17. aprila 2000. godine), od 18. i 19. februara 2000. godine ("Službeni glasnik BiH", broj 17/00 od 30. juna 2000. godine), od 30. juna i 1. jula 2000. godine ("Službeni glasnik BiH", broj 23/00 od 14. septembra 2000. godine) i od 18. i 19. augusta 2000. godine ("Službeni glasnik BiH", broj 36/00 od 31. decembra 2000. godine);

Uzimajući nadalje u obzir da se ove četiri djelimične odluke odnose na brojne odredbe Ustava entiteta Bosne i Hercegovine za koje je utvrđeno da su u suprotnosti sa Ustavom Bosne i Hercegovine iz Aneksa 4. Općeg okvirnog sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini od 14. decembra 1995. godine (Ustav Bosne i Hercegovine);

Imajući na umu da entiteti Bosne i Hercegovine imaju obavezu utvrđenu članom XII Aneksa 4. Općeg okvirnog sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini od 14. decembra 1995. godine (Ustav Bosne i Hercegovine) prema kojoj će "entiteti u roku od tri mjeseca od stupanja na snagu ovog ustava izmijeniti svoje Ustave da bi se osigurala njihova saglasnost sa ovim ustavom u skladu sa članom III (3) (b) (ovog ustava)";

Uzimajući nadalje u obzir da do datuma donošenja ove odluke nijedan entitet nije u cijelosti ispoštovao obavezu sadržanu u gore pomenutom članu;

Konstatujući dalje da je Ustavni sud u svojoj trećoj djelimičnoj odluci u slučaju broj 5/98 od 30. juna i 1. jula 2000. godine ("Službeni glasnik BiH", broj 23/00 od 14. septembra 2000. godine) odlučio da je isključenje bilo kojeg konstitutivnog naroda iz uživanja ne samo građanskih nego i prava naroda u cijeloj Bosni i Hercegovini u jasnoj suprotnosti sa pravilima o nediskriminaciji koja su sadržana u Aneksu 4., a ta pravila su utvrđena u cilju ponovne uspostave multietničkog društva koje se temelji na jednakim pravima Bošnjaka, Hrvata i Srba kao konstitutivnih naroda i svih građana;

Imajući na umu da entiteti Bosne i Hercegovine nisu do sada preduzeli nikakve korake u pravcu implementacije pomenute četiri djelimične odluke Ustavnog suda Bosne i Hercegovine u slučaju broj 5/98;

Podsjećajući da je Visoki predstavnik 11. januara 2001. godine donio Odluku (Odluka broj 81/01 "Službeni glasnik BiH", broj 2/01 od 29. januara 2001. godine) o uspostavljanju Ustavnih komisija u Federaciji Bosne i Hercegovine i u Republici Srpskoj sastavljenih na paritetnom osnovu od Bošnjaka, Hrvata, Srba i pripadnika iz reda ostalih, naročito kako bi se omogućila implementacija pomenute treće djelimične Odluke Ustavnog suda uz učešće tri konstitutivna naroda i pripadnika iz reda ostalih;

Konstatujući plodonosan rad pomenutih Komisija koji se okončao Izveštajima od 21. decembra 2001. godine (Komisija za ustavna pitanja Republike Srpske) i od 2. februara 2002. godine (Ustavna komisija Federacije Bosne i Hercegovine);

Konstatujući dalje da je nakon toga određeni broj glavnih političkih stranaka u Federaciji Bosne i Hercegovine i Republici Srpskoj prihvatio poziv Visokog predstavnika da pod njegovim pokroviteljstvom zajednički pregovaraju o određenim osjetljivim ustavnim pitanjima tokom mjeseca marta 2002. godine;

Pozdravljajući nastojanja političkih stranaka uključenih u pomenute pregovore koja su dovela do Sporazuma od 27. marta 2002. godine o različitim ključnim elementima koji su neophodni za implementaciju pomenute treće djelimične Odluke Ustavnog suda Bosne i Hercegovine;

Uvjeren da pomenuti Sporazum predstavlja najširi mogući konsenzus na cijeloj teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine i Republike Srpske o uključivanju onih ključnih elemenata koji osiguravaju jednaku zaštitu prava Bošnjaka, Hrvata i Srba kao konstitutivnih naroda, i ostalih, kao i svih građana Bosne i Hercegovine u oba entiteta;

Konstatujući da će se, u slučaju bilo kakvih naknadnih pitanja u vezi sa tumačenjem ili primjenom teksta ili terminologije ustavnih amandmana koji se od trenutka donošenja ove Odluke primjenjuju u Federaciji Bosne i Hercegovine, koristiti tekst iz Sarajevskog sporazuma od 27. marta 2002. godine u cilju rješavanja pitanja u vezi sa tumačenjem ili primjenom koja se tiču pitanja sadržanih u navedenom Sporazumu.

S obzirom da pomenuti Sporazum takođe osigurava poštivanje uvjeta postavljenog u Komuniqueu Upravnog odbora Vijeća za implementaciju mira od 21. juna 2001. godine, a prema kojem treba postojati simetrija u suštini u pogledu zaštite koja je zagantovana za sve narode i građane Bosne i Hercegovine;

Naglašavajući potrebu za održavanjem demokratskih izbora u Bosni i Hercegovini i imajući na umu da su ti izbori planirani za 5. oktobar 2002. godine i da su za taj datum IPTF i SFOR obezbijedili logističku podršku, uključujući i mjere bezbjednosti;

Nadalje imajući na umu da prema članu 1.14. Izbornog zakona Bosne i Hercegovine, dopunjenog mojom Odlukom od 18. aprila 2002. godine, Izborna komisija, u slučaju prvih izbora koji se trebaju održati prema odredbama pomenutog zakona, mora najaviti izbore najkasnije 169 dana prije datuma održavanja izbora;

S obzirom na vremenski period kojeg su entitetske vlade imale na raspolaganju do datuma donošenja ove odluke da provedu četiri djelimične Odluke Ustavnog suda Bosne i Hercegovine u slučaju broj 5/98;

Naglašavajući značaj činjenice da je Dom naroda Federacije Bosne i Hercegovine usvojio amandmane na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine koji su u skladu sa četiri djelimične Odluke Ustavnog suda Bosne i Hercegovine u slučaju broj 5/98, a koji u potpunosti poštuju odredbe iz Sporazuma od 27. marta 2002. godine;

Konstatirajući sa žaljenjem da istog dana Predstavnički dom Federacije Bosne i Hercegovine nije usvojio te amandmane;
Uzimajući u obzir i imajući u vidu gore navedeno, ovim donosim

ODLUKU O IZMJENAMA I DOPUNAMA USTAVA FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

Ustav Federacije Bosne i Hercegovine mijenja se i dopunjuje kako slijedi:

AMANDMAN XXVII

Bošnjaci, Hrvati i Srbi, kao konstitutivni narodi, zajedno sa Ostalima, i građani Federacije Bosne i Hercegovine, koja je sastavni dio suverene države Bosne i Hercegovine, odlučni da osiguraju punu nacionalnu ravnopravnost, demokratske odnose i najviše standarde ljudskih prava i sloboda, ovim donose Ustav Federacije Bosne i Hercegovine.

Ovim amandmanom mijenja se zadnja alineja Preambule Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, koja je izmijenjena Amandmanom II na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine.

AMANDMAN XXVIII

(1) Federacija Bosne i Hercegovine je jedan od dva entiteta države Bosne i Hercegovine i ima svu vlast, nadležnosti i odgovornosti koje Ustavom Bosne i Hercegovine nisu date u isključivu nadležnost institucija Bosne i Hercegovine.

(2) Bošnjaci, Hrvati i Srbi kao konstitutivni narodi, zajedno sa ostalima, i građani Federacije Bosne i Hercegovine, ravnopravno uređuju Federaciju Bosne i Hercegovine, definisanu Aneksom II Općeg okvirnog sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini.

Ovim amandmanom mijenja se član I.1. Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, koji je izmijenjen Amandmanom III na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine.

AMANDMAN XXIX

(1) Službeni jezici Federacije Bosne i Hercegovine su: bosanski jezik, hrvatski jezik i srpski jezik. Službena pisma su latinica i ćirilica.

(2) Ostali jezici mogu se koristiti kao sredstvo komunikacije i nastave.

Ovim amandmanom mijenja se član I.6. Ustava Federacije Bosne i Hercegovine.

AMANDMAN XXX

Ombudsmeni Federacije Bosne i Hercegovine

(1) Postoje tri ombudsmena koje imenuje Parlament Federacije Bosne i Hercegovine u skladu sa federalnim zakonom. Po jedan ombudsman se imenuje iz svakog konstitutivnog naroda Bosne i Hercegovine.

Ovim amandmanom mijenja se naslov pod II B. i član II B.1.1. Ustava Federacije Bosne i Hercegovine.

AMANDMAN XXXI

A. Zakonodavstvo

a) Zakonodavnu vlast će u Federaciji Bosne i Hercegovine vršiti Zastupnički dom i Dom naroda.

Ovim amandmanom mijenja se naslov pod A u članu IV Ustava Federacije Bosne i Hercegovine i iza istog dodaje se novi tekst.

AMANDMAN XXXII

(1) Najmanje četiri člana jednog konstitutivnog naroda će biti zastupljeno u Zastupničkom domu Federacije Bosne i Hercegovine.

(2) Zastupnički dom sastoji se od devedeset osam zastupnika.

Ovim amandmanom mijenja se član IV.A.1.1. Ustava Federacije Bosne i Hercegovine.

AMANDMAN XXXIII

Sastav Doma naroda i izbor članova

(1) Sastav Doma naroda Federacije Bosne i Hercegovine će biti paritetan tako da svaki konstitutivni narod ima isti broj delegata.

(2) Dom naroda sastoji se od pedeset osam delegata, i to po sedamnaest delegata iz reda svakog od konstitutivnih naroda i sedam delegata iz reda ostalih.

(3) Ostali imaju pravo da ravnopravno učestvuju u postupku većinskog glasanja.

Ovim amandmanom mijenja se član IV.A.2.6. Ustava Federacije Bosne i Hercegovine.

AMANDMAN XXXIV

(1) Delegate Doma naroda biraju kantonalne skupštine iz reda svojih delegata proporcionalno nacionalnoj strukturi stanovništva.

(2) Broj delegata za Dom naroda koji se biraju u svakom kantonu srazmjerni su broju stanovnika kantona, s tim što se broj, struktura i način izbora delegata utvrđuju zakonom.

(3) U Domu naroda bit će najmanje jedan Bošnjak, jedan Hrvat i jedan Srbin iz svakog kantona koji imaju najmanje jednog takvog zastupnika u svom zakonodavnom tijelu.

(4) Delegate Bošnjake, Hrvate i Srbe iz svakog kantona biraju zastupnici iz reda tog konstitutivnog naroda u skladu sa izbornim rezultatima u zakonodavnom tijelu tog kantona, a izbor delegata iz reda ostalih uredit će se zakonom.

(5) U Domu naroda ne može vršiti funkciju delegata ni jedan zastupnik u Zastupničkom domu niti vijećnik općinskog vijeća.

Ovim amandmanom zamjenjuje se član IV.A.2.8. Ustava Federacije Bosne i Hercegovine.

AMANDMAN XXXV

Prestaje da važi član IV.A.2.9. Ustava Federacije Bosne i Hercegovine.

AMANDMAN XXXVI

(1) Svaki dom će većinom glasova usvojiti svoj poslovnik o radu i izabrati među svojim članovima predsjedavajućeg i dva potpredsjedavajuća, koji ne mogu biti iz reda istog konstitutivnog naroda ili iz reda ostalih.

Ovim amandmanom mijenja se član IV.A.3.11. Ustava Federacije Bosne i Hercegovine.

AMANDMAN XXXVII

Definicija vitalnog interesa

Vitalni nacionalni interesi konstitutivnih naroda su definirani na slijedeći način:

- ostvarivanje prava konstitutivnih naroda da budu adekvatno zastupljeni u zakonodavnim,
- izvršnim i pravosudnim organima vlasti;
- identitet jednog konstitutivnog naroda;
- ustavni amandmani;
- organizacija organa javne vlasti;
- jednaka prava konstitutivnih naroda u procesu donošenja odluka;
- obrazovanje, vjeroispovijest, jezik, njegovanje kulture, tradicije i kulturno nasljeđe;
- teritorijalna organizacija;
- sistem javnog informisanja

i druga pitanja koja bi se tretirala kao pitanja od vitalnog nacionalnog interesa, ukoliko tako smatra 2/3 jednog od klubova delegata konstitutivnih naroda u Domu naroda.

Ovim amandmanom iza člana IV.A. 4.17. dodaje se naslov pod 5. i novi član 17a. Ustava Federacije Bosne i Hercegovine.

AMANDMAN XXXVIII

Parlamentarna procedura za zaštitu vitalnih interesa

(1) Zakoni ili drugi propisi ili akti koji se podnesu Zastupničkom domu u Federaciji Bosne i Hercegovine, također se usvajaju u Domu naroda Federacije Bosne i Hercegovine.

(2) U Ustavnom sudu Federacije Bosne i Hercegovine osniva se Vijeće za zaštitu vitalnih interesa, kako bi odlučivalo o pitanjima vitalnog interesa, prema proceduri u skladu sa ovim ustavom. Ovo vijeće razmatra sva pitanja koja su od vitalnog interesa.

(3) Vijeće za zaštitu vitalnog interesa sastoji se od sedam članova, dva iz svakog

konstitutivnog naroda, i jedan član iz reda ostalih. Sudije bira Zastupnički dom i Dom naroda.

Ovim amandmanom iza novog člana IV.A.5.17a. dodaje se novi naslov pod 6. i novi član 17b.

AMANDMAN XXXIX

Procedura za zakone u vezi sa vitalnim interesom, kako je to definisano u listi iz amandmana XXXVII

1. Ukoliko više od jednog predsjedavajućeg ili potpredsjedavajućeg Doma naroda smatra da zakon spada u pitanja od vitalnog nacionalnog interesa definisana u Amandmanu XXXVII na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine, zakon će biti uvršten u dnevni red Doma naroda kao pitanje od vitalnog interesa.
2. Ako samo jedan predsjedavajući ili potpredsjedavajući tvrdi da zakon spada u pitanja od vitalnog interesa, 2/3 većina odgovarajućeg kluba može proglasiti da je riječ o pitanju sa liste vitalnih interesa. U tom slučaju će se slijediti procedura opisana u Amandmanu XL.
3. Predsjedavajući i potpredsjedavajući moraju donijeti odluku u roku od jedne sedmice.
4. Ukoliko većina svakog kluba koji ima delegate u Domu naroda glasa za takve zakone ili druge propise ili akte, smatrat će se da su oni usvojeni.
5. Ukoliko se u Domu naroda postigne saglasnost o amandmanima, takav zakon, propis ili akt se ponovo podnosi Zastupničkom domu na odobravanje.
6. Ukoliko saglasnost nije moguća u Domu naroda ili ukoliko se na prijedlog amandmana ne dobije saglasnost, formirat će se zajednička komisija od predstavnika Zastupničkog doma i Doma naroda. Zajednička komisija je sastavljena na paritetnom osnovu i odluke donosi koncenzusom. Zajednička komisija usaglašava tekst zakona. Ukoliko se tekst zakona usaglasi zakon se smatra usvojenim.
7. Ukoliko se ne postigne saglasnost, zakon neće biti usvojen, te se isti vraća predlagачu na novi postupak. U tom slučaju predlagач ne može ponovo podnijeti isti tekst zakona, propisa ili akta.

Ovim amandmanom mijenja se član IV.A.4.18. Ustava Federacije Bosne i Hercegovine.

AMANDMAN XL

Procedure za zakone koji se odnose na vitalni nacionalni interes, ukoliko je odlučeno 2/3 većinom jednog od klubova konstitutivnih naroda u Domu naroda

1. U slučaju da 2/3 jednog od klubova konstitutivnih naroda u Domu naroda odluči da se zakon, drugi propis ili akt odnosi na vitalni interes, zakon će razmatrati Dom naroda.
2. Ukoliko većina svakog kluba zastupljenog u Domu naroda glasa za taj zakon, drugi propis ili akt, isti se smatra usvojenim.
3. Ukoliko se Dom naroda usaglasio o amandmanima, zakon, propis ili akt se ponovo dostavlja na odobrenje Zastupničkom domu.
4. Ukoliko Zajednička komisija iz Amandmana XXXIX ne postigne saglasnost, pitanje se prosljeđuje Ustavnom sudu Federacije Bosne i Hercegovine da donese konačnu odluku da li se predmetni zakon odnosi na vitalni interes jednog od konstitutivnih naroda.
5. Vijeće za zaštitu vitalnog interesa pri Ustavnom sudu Federacije Bosne i Hercegovine odlučuje o prihvatljivosti takvih slučajeva 2/3 većinom u roku od jedne sedmice, a u roku od mjesec dana odlučuje o meritumu slučajeva koji se smatraju prihvatljivim.
6. U slučaju da proceduru prema ovom amandmanu pokrene 2/3 većina jednog od klubova, potreban je glas najmanje dvojice sudija da bi Sud odlučio da se radi o vitalnom interesu.
7. Ukoliko Sud donese pozitivnu odluku o vitalnom interesu, taj zakon se smatra neusvojenim, te se dokument vraća predlagачu koji treba pokrenuti novu proceduru. U tom slučaju predlagач ne može ponovo dostaviti isti tekst zakona propisa ili akta.
8. U slučaju da sud odluči da se predmetni zakon ne odnosi na vitalni interes, smatra se da je zakon usvojen/biće usvojen prostom većinom.

Ovim amandmanom iza člana IV.A.4.18 dodaje se novi naslov i član 18a. Ustava Federacije Bosne i Hercegovine.

AMANDMAN XLI

Predsjednik Federacije ima dva potpredsjednika iz različitih konstitutivnih naroda. Oni se biraju u skladu sa ovim ustavom.

Ovim amandmanom dopunjuje se član IV.B.1. Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, koji je izmijenjen Amandmanom XI na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine.

AMANDMAN XLII

(1) U izboru predsjednika i dva potpredsjednika Federacije Bosne i Hercegovine, najmanje trećina delegata iz klubova bošnjačkih, hrvatskih ili srpskih delegata u Domu naroda mogu kandidovati predsjednika i dva potpredsjednika Federacije Bosne i Hercegovine.

(2) Izbor za predsjednika i dva potpredsjednika Federacije Bosne i Hercegovine zahtijeva prihvatanje zajedničke liste tri kandidata za predsjednika i potpredsjednike Federacije, većinom glasova u Zastupničkom domu, a zatim i većinom glasova u Domu naroda, uključujući većinu kluba svakog konstitutivnog naroda.

(3) Ukoliko ni jedna lista kandidata ne dobije potrebnu većinu u oba Doma, postupak kandidovanja se ponavlja.

(4) Ukoliko i u ponovljenom postupku jedan od Domova odbije zajedničku listu, smatraće se da su kandidovane osobe izabrane prihvatanjem liste u samo jednom Domu.

(5) Mandat predsjednika i potpredsjednika Federacije Bosne i Hercegovine je četiri godine.

Ovim amandmanom mijenja se član IV. B.2. Ustava Federacije Bosne i Hercegovine.

AMANDMAN XLIII

U članu IV.B.3. (2) tekst iza prve rečenice, do kraja člana briše se.

AMANDMAN XLIV

Minimalna zastupljenost u Vladi Federacije Bosne i Hercegovine u prijelaznom periodu do potpune provedbe Aneksa 7.

(1) Vlada Federacije Bosne i Hercegovine (premijer/predsjednik Vlade i šesnaest ministara) sastoji se od osam ministara iz reda bošnjačkog, pet ministara iz reda hrvatskog i tri ministra iz reda srpskog naroda. Jednog ministra iz reda ostalih može imenovati premijer/predsjednik Vlade iz kvote najbrojnijeg konstitutivnog naroda. Vlada ima i premijera/predsjednika Vlade koji ima dva zamjenika, iz različitih konstitutivnih naroda, koji se biraju iz reda ministara.

(2) Nakon potpune provedbe Aneksa 7., najmanje 15% članova Vlade mora biti iz jednog konstitutivnog naroda. Najmanje 35% članova Vlade mora biti iz dva konstitutivna naroda. Jedan član Vlade mora biti iz reda ostalih.

Ovim amandmanom mijenja se član IV.B.2.4. Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, koji je izmijenjen Amandmanom XII na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine.

AMANDMAN XLV

Izbor Vlade

(1) Predsjednik Federacije, uz saglasnost oba potpredsjednika Federacije, imenuje Vladu Federacije nakon konsultacija sa premijerom ili sa kandidatom za tu funkciju. Vlada Federacije Bosne i Hercegovine je izabrana, nakon što je njeno imenovanje potvrdio većinom glasova Zastupnički dom Federacije. Svako upražnjeno mjesto popunjava se istim postupkom.

(2) Ukoliko Zastupnički dom ne potvrdi imenovanje Vlade, predsjednik Federacije u saglasnosti s potpredsjednicima Federacije, a uz konsultaciju sa premijerom ili kandidatom za tu funkciju, ponovo će postupiti u skladu sa stavom 1. ovog člana.

Ovim amandmanom mijenja se član IV.B.2.5.(I) i dodaje novi stav 2., a dosadašnji stav 2. postaje stav 3.

AMANDMAN XLVI

Prestaje da važi član IV.B.2.6. Ustava Federacije Bosne i Hercegovine.

AMANDMAN XLVII

U članu IV.C.2.6. uvodna rečenica i tačka a) briše se. Dosadašnje tač. b) i c) postaju tač. a) i b).

AMANDMAN XLVIII

Ustavni sud sastoji se od devet sudija, od kojih su najmanje po dva iz reda sva tri konstitutivna naroda i jedan iz reda Ostalih.

Ovim amandmanom mijenja se član IV.C.3.9. Ustava Federacije Bosne i Hercegovine.

AMANDMAN XLIX

Distribucija ključnih funkcija u strukturi federalne vlasti

(1) Premijer/predsjednik Vlade i zamjenici premijera/ potpredsjednici Vlade ne mogu biti iz reda istog konstitutivnog naroda.

Od niže navedenih funkcija najviše dvije se mogu popuniti iz reda jednog konstitutivnog naroda ili iz reda ostalih:

1. premijer/predsjednik Vlade
2. predsjedavajući Zastupničkog doma
3. predsjedavajući Doma naroda
4. predsjednik Vrhovnog suda
5. predsjednik Ustavnog suda
6. federalni tužilac.

Ovim amandmanom iza člana IV.C.5.23. dodaje se novi naslov IV.D. i član IV.D.1.

AMANDMAN L

(1) Amandmane na Ustav može predlagati predsjednik Federacije, u saglasnosti sa potpredsjednicima, Vlada Federacije, većina delegata u Zastupničkom domu ili većina bošnjačkih, hrvatskih i srpskih delegata u Domu naroda.

(2) Predloženi amandman usvaja se:

- (a) u Domu naroda prostom većinom uključujući većinu bošnjačkih, većinu hrvatskih i većinu srpskih delegata;
- (b) u Zastupničkom domu dvotrećinskom većinom zastupnika.

Ovim amandmanom zamijenjuje se član VIII 1. Ustava Federacije BiH.

AMANDMAN LI

Objavljeni rezultati popisa stanovništva iz 1991. godine na odgovarajući način će se koristiti za sva izračunavanja koja zahtijevaju demografske podatke dok se Aneks 7. u potpunosti ne provede.

Ovim amandmanom mijenja se član IX.7 Ustava Federacije Bosne i Hercegovine.

AMANDMAN LII

Prijelazne i završne odredbe

Član 11a.

1. Proporcionalna zastupljenost u svim javnim organima vlasti, uključujući i sudove Konstitutivni narodi i grupa Ostalih će biti proporcionalno zastupljeni u javnim institucijama u Federaciji BiH.

Kao ustavni princip, takva proporcionalna zastupljenost će se bazirati na popisu iz 1991. godine, dok se Aneks 7. u potpunosti ne provede, u skladu sa Zakonom o državnoj službi Bosne i Hercegovine. Ovaj opći princip će se precizirati entitetskim zakonima. Entitetski zakoni će utvrditi konkretne rokove i reguliraće pomenuti princip,

u skladu sa regionalnom etničkom strukturom entiteta i kantona.

Javne institucije u smislu ovog člana su ministarstva u Vladi Federacije BiH i vladama kantona, općinski organi vlasti, kantonalni i općinski sudovi u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Član 11b.

2. Usaglašavanje principa u vezi sa kantonima Federacije Bosne i Hercegovine

U roku od devet mjeseci od usvajanja ovih amandmana, principi sadržani u ovim amandmanima primjenjuju se na kantone.

U kantonima će se formirati organi za zaštitu vitalnog interesa, a garantirat će se minimalna zastupljenost u pogledu kantonalne vlade.

Član 11c.

3. Dužnosti Doma naroda

Od datuma usvajanja amandmana na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine, Dom naroda Federacije Bosne i Hercegovine će se pridržavati principa sadržanih u ovim amandmanima.

Član 11d.

U roku od devet mjeseci od dana usvajanja ovih amandmana, ustavi kantona, zakoni, drugi propisi i akti i sudska pravila bit će usklađeni sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine.

Član 11e.

U roku od tri mjeseca od dana usvajanja ovih amandmana prestat će se primjenjivati odredbe ovog ustava koje se odnose na Sud za ljudska prava Federacije Bosne i Hercegovine.

Zakonom će se urediti pitanje preuzimanja poslova, opreme, arhive i drugih sredstava, kao i radno pravni status uposlenih u Sudu za ljudska prava Federacije Bosne i Hercegovine.

Ovim amandmanom iza člana IX.11. dodaju se novi čl. 11a., 11b., 11c., 11d. i 11e.

AMANDMAN LIII

U članu V. 5.2 riječi: "dvije godine" zamjenjuju se riječima: "četiri godine".

AMANDMAN LIV

U članu VI.3.2 riječi: "dvije godine" zamjenjuju se riječima: "četiri godine".

Broj 149/02
19. aprila 2002. godine
Sarajevo

Visoki predstavnik
Wolfgang Petritsch, s. r.

Koristeći se ovlaštenjima koja su mi data članom V. Aneksa X (Sporazum o civilnoj implementaciji Mirovnog ugovora) Općeg okvirnog sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini prema kojem je Visoki predstavnik konačni autoritet u zemlji u vezi sa tumačenjem gore navedenog Sporazuma o civilnoj implementaciji Mirovnog ugovora; i posebno uzevši u obzir član II.1.(d) istog Sporazuma prema kojem Visoki predstavnik "pomaže kada ocijeni da je to potrebno u rješavanju svih problema koji se pojave u vezi sa civilnom implementacijom";

Pozivajući se na tačku XI.2. Zaključaka Konferencije za implementaciju mira, održane u Bonu 09. i 10. decembra 1997. godine, u kojima je Vijeće za implementaciju mira pozdravio namjeru Visokog predstavnika da iskoristi svoj konačni autoritet u zemlji u vezi sa tumačenjem Sporazuma o civilnoj implementaciji Mirovnog ugovora kako bi pomogao u iznalaženju rješenja za probleme u skladu sa gore navedenim "donošenjem obavezujućih odluka, kada ocijeni da je to neophodno", o određenim pitanjima, uključujući i (prema tački c) stava XI.2.) "mjere kojima se osigurava implementacija Mirovnog sporazuma na cijelom području Bosne i Hercegovine i njenih entiteta";

Pozivajući se, također, na tačku I.2.a Zaključaka spomenute Bonske konferencije u kojoj se priznaje "da je nepristrasno i nezavisno sudstvo neophodno za vladavinu zakona i pomirenje u Bosni i Hercegovini", da se postupak imenovanja sudija mora zasnivati na profesionalnim kriterijima, da se mora uspostaviti institucija za edukaciju sudija i tužilaca i da je praćenje sudskog sistema suštinski element spomenutog postupka;

Imajući u vidu tačku II.2. Aneksa uz Deklaraciju Vijeća za implementaciju mira (Madrid, 16. decembar 1998. godine) u kojem se "ističe važnost intenziviranih nastojanja u provođenju reforme pravo-suđa kojom koordinira Visoki predstavnik, kako bi se podržali naponi organa vlasti u Bosni i Hercegovini" i "od Visokog predstavnika se traži da, u konsultaciji sa organima vlasti, Vijećem Evrope, OSCE-om, UNMIBH-om i drugim organizacijama dalje razvija opsežan strateški plan reforme pravosuđa, utvrđujući kratkoročne i dugoročne prioritete";

Vodeći računa o tome da je istinski nezavisan i nepristrastan sudski i tužilački sistem neophodan da se ostvari vladavina zakona u svim krivičnim, građanskim i

ekonomskim stvarima i osigura una-pređenje ljudskih prava i sloboda te pomirenje u Bosni i Hercegovini, kao i uspostavljanje funkcionalne tržišne ekonomije;

U cilju da se osigura da međunarodni standardi sadržani u “Osnovnim principima nezavisnosti sudova” UN iz 1985. godine, Preporuci Vijeća Evrope broj R (94) 12 Komiteta ministara zemalja članica o “nezavisnosti, efikasnosti i ulozi sudija” i Evropskoj povelji Vijeća Evrope o “Statutu za sudije” budu ispoštovani i da se uspostavi profesionalan, efikasan i nepristrasan postupak za odabir, imenovanje, disciplinski postupak i postupak smjenjivanja sudija i tužilaca u Federaciji Bosne i Hercegovine;

Smatrajući da se imenovanje, provođenje disciplinskog postupka protiv i smjenjivanje sudija i tužilaca mora provoditi u skladu sa objektivnim kriterijima zasnovanim na odgovarajućim stručnim kvalifikacijama i transparentnim procedurama kako bi se osiguralo sudstvo koje će biti legitiman čuvar vladavine zakona u Federaciji Bosne i Hercegovine;

U cilju da se osigura razvoj nezavisnog i nepristrasnog sudstva i tužilačke funkcije u Federaciji Bosne i Hercegovine;

Razmotrivši i imajući u vidu sve gore navedeno, donosim sljedeću:

ODLUKU O AMANDMANIMA NA USTAV FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

Ustav Federacije Bosne i Hercegovine mijenja se i dopunjuje kako slijedi:

AMANDMAN LVI

U članu IV.B.7.a(1) Ustava Federacije riječi: “sudija federalnih sudova” zamjenjuju se riječima: “sudija Ustavnog suda Federacije na prijedlog kandidata od Visokog sudskog i tužilačkog vijeća”.

AMANDMAN LVII

U članu IV.C.3. iza riječi: “svim sudovima” dodaju se riječi: “i organizaciji svih sudova”.

AMANDMAN LVIII

U članu IV.C.4. iza stava 2., dodaju se novi stavovi 3. i 4., koji glase:

“3) Sudska vlast je samostalna i nezavisna od izvršne i zakono-davne vlasti Federacije.

4) Visoko sudsko i tužilačko vijeće Federacije Bosne i Hercegovine osigurava samostalnost, nezavisnost, nepristrasnost, stručnost i efikasnost sudstva i tužilačke funkcije u Federaciji. Nadležnosti Visokog sudskog i tužilačkog vijeća, između ostalog, uključuju imenovanje, vođenje disciplinskog postupka i smjenjivanje sudija, osim sudija Ustavnog suda Federacije, i obuhvataju i tužioce i zamjenike tužilaca u Federaciji. Sastav i dodatne nadležnosti Visokog sudskog i tužilačkog vijeća utvrđuju se zakonom.”

Dosadašnji stav 3. postaje stav 5.

AMANDMAN LIX

Član IV.C.6. Ustava Federacije mijenja se i glasi:

“1. Sudije Vrhovnog suda, uključujući i predsjednika Suda, bira, imenuje, provodi disciplinski postupak protiv i smjenjuje Visoko sudsko i tužilačko vijeće u skladu sa zakonom.

2. Sudije Ustavnog suda predlaže predsjednik Federacije, uz saglasnost potpredsjednika, a za imenovanje je potrebna potvrda veći-ne delegata u Domu naroda koji su prisutni i glasaju.

3. Sudije Vrhovnog suda, osim rezervnih sudija, imenuju se doživotno, ukoliko ovim Ustavom nije drugačije utvrđeno, osim ako ne podnesu ostavku, ako se ne penzioniraju ili ne budu sa razlogom smijenjeni od Visokog sudskog i tužilačkog vijeća u skladu sa zakonom. Sudijama Vrhovnog suda može, izuzetno, prestati i sudijska funkcija kao rezultat procesa odabira nakon reorganizacije Vrhovnog suda za vrijeme prijelaznog perioda kako se utvrđuje zakonom kojim se osniva Visoko sudsko i tužilačko vijeće Federacije. Navršene starije dobi propisane za obavezan odlazak u penziju za sudije Vrhovnog suda utvrđuje se zakonom.

4. Sudije Ustavnog suda bit će u službi do dobi od 70 godina, osim ako ne podnesu ostavku ili ne budu sa razlogom smijenjeni konsenzusom ostalih sudija tog suda.”

AMANDMAN LX

Član IV.C.7. mijenja se i glasi:

“1) Plaća i druge naknade sudiji ne mogu biti umanjene za vrijeme vršenja sudijske funkcije, osim kao posljedica disciplinskog postupka u skladu sa zakonom.

2) Plaća i drugi uvjeti obavljanja funkcije, uključujući i imunitet, za sve sudije sudova Federacije utvrđuju se zakonom.”

AMANDMAN LXI

U članu V.6. tačka c) se briše.

AMANDMAN LXII

Član V.11. Ustava Federacije mijenja se i glasi:

“1. Kantoni imaju sudove koji imaju žalbenu nadležnost u odnosu na općinske sudove u svom kantonu i prvostepenu nadležnost u stvarima koje ne spadaju u nadležnost tih sudova, te druge nadležnosti utvrđene zakonom.

2. Sudije kantonalnih sudova, uključujući i predsjednike sudova, bira, imenuje, provodi disciplinski postupak protiv i smjenjuje Visoko sudsko i tužilačko vijeće Federacije u skladu sa zakonom.

3. Sudije kantonalnih sudova, osim rezervnih sudija, imenuju se doživotno, osim ako ne podnesu ostavku, ako se ne penzionišu ili ne budu sa razlogom smijenjeni od Visokog sudskog i tužilačkog vijeća u skladu sa zakonom Federacije. Sudijama kantonalnih sudova isto tako može, izuzetno, prestati sudijska funkcija kao rezultat i procesa oda-bira nakon reorganizacije kantonalnih sudova za vrijeme prijelaznog perioda, kako se utvrđuje zakonom kojim se osniva Visoko sudsko i tužilačko vijeće. Navršene starosne dobi propisane za obavezan odlazak u penziju za sudije kantonalnih sudova utvrđuje se zakonom Federacije. Uvjeti obavljanja funkcije, uključujući i imunitet, za sudije kantonalnih sudova utvrđuju se zakonom Federacije. Plaća i druge naknade sudiji ne mogu biti umanjene za vrijeme vršenja sudijske funkcije, osim kao posljedica disciplinskog postupka u skladu sa zakonom.”

AMANDMAN LXIII

Član VI.7. Ustava Federacije mijenja se i glasi:

“1. Općinski sudovi koji se mogu osnovati za područje jedne ili više općina imaju nadležnost u svim građanskim i krivičnim stvarima, osim ako ovim Ustavom, kantonalnim ustavom ili zakonom Federacije ili zakonom kantona izvorna nadležnost nije dodijeljena nekom drugom sudu.

2. Općinski sudovi osnivaju se zakonom kantona i finansira ih kantonalna vlast.

3. Sudije općinskih sudova, uključujući i predsjednike sudova, bira, imenuje, provodi disciplinski postupak protiv i smjenjuje Visoko sudsko i tužilačko vijeće Federacije u skladu sa zakonom.

4. Sudije općinskih sudova, osim rezervnih sudija, imenuju se doživotno, osim ako ne podnesu ostavku, ako se ne penzionišu ili ne budu smijenjeni od Visokog sudskog i tužilačkog vijeća u skladu sa zakonom. Sudijama općinskih sudova isto tako može, izuzetno, prestati sudijska funkcija kao rezultat procesa odabira nakon reorganizacije općinskih sudova za vrijeme prijelaznog perioda, kako se utvrđuje zakonom

kojim se osniva Visoko sudsko i tužilačko vijeće. Navršenje starosne dobi propisane za obavezan odlazak u penziju za sudije općinskih sudova utvrđuje se zakonom. Uvjeti obavljanja funkcije, uključujući i imunitet, utvrđuju se zakonom Federacije. Plaća i druge naknade sudiji ne mogu biti umanjene za vrijeme vršenja sudijske funkcije, osim kao posljedica disciplinskog postupka u skladu sa zakonom.”

Broj 161/02

23. maj 2002. godine

Sarajevo

Visoki predstavnik

Wolfgang Petritsch, s.r.

Koristeći se ovlaštenjima koja su Visokom predstavniku data u članku V. Aneksa X (Sporazum o implementaciji civilnog dijela Mirovnog ugovora) Općeg okvirnog sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini , prema kojem je Visoki predstavnik konačni autoritet u zemlji u pogledu tumačenja gore navedenog Sporazuma o implementaciji civilnog dijela Mirovnog ugovora ; i posebno uzevši u obzir član II.1.(d) istog Sporazuma , prema kojem Visoki predstavnik “ pomaže , kada Visoki predstavnik to ocijeni neophodnim , u rješavanju svih problema koji se pojave u vezi sa implementacijom civilnog dijela Mirovnog ugovora ”;

Pozivajući se na stav XI.2. Zaključaka Konferencije za implementaciju mira, održane u Bonu 09. i 10. decembra 1997. godine, u kojem je Vijeće za implementaciju mira pozdravilo namjeru Visokog predstavnika da iskoristi svoj konačni autoritet u zemlji u vezi sa tumačenjem Sporazuma o implementaciji civilnog dijela Mirovnog ugovora kako bi pomogao u iznalaženju rješenja za probleme u skladu sa gore navedenim “donošenjem obavezujućih odluka, kada to ocijeni neophodnim”, o određenim pitanjima, uključujući i (prema podstavu (c) stava XI.2.) “mjere kojima se osigurava implementacija Mirovnog sporazuma na cijelom području Bosne i Hercegovine i njenih entiteta”;

Pozivajući se nadalje na stav 12.1. Deklaracije Vijeća za implementaciju mira sa sjednice, održane u Madridu 15. i 16. decembra 1998. godine, kojim se jasno stavlja do znanja da gore spomenuto Vijeće smatra da je uspostava vladavine prava u koju svi građani imaju povjerenje preduvjet za trajni mir i samoodrživu ekonomiju koja će biti sposobna da privuče i zadrži međunarodne i domaće investitore;

Imajući u vidu da odgovornost prema javnosti dužnosnika i nosilaca izabranih funkcija predstavlja jedan od osnovnih temelja funkcionalne demokratije, ali, također, konstatirajući da je u demokraciji koja funkcionira na ispravan način potrebno da te

osobe uživaju imunitet u odnosu na odgovarajuće krivične i parnične postupke kako bi propisno obavljale svoje funkcije i dužnosti;

Svjestan potrebe da se zaštiti integritet institucija zakonodavne i izvršne vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine;

Razmotrivši i imajući na umu sva gore navedena pitanja, Visoki predstavnik donosi sljedeću:

ODLUKU

O IZMJENAMA I DOPUNAMA USTAVA FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

Ova Odluka sa izmjenama i dopunama koje predstavljaju njen sastavni dio stupa na snagu odmah i bit će odmah objavljena u «Službenim novinama Federacije BiH».

Broj 36/02

06. oktobar 2002. godine

Sarajevo

Visoki predstavnik

Paddy Ashdown, s. r.

Ustav Federacije Bosne i Hercegovine mijenja se i glasi:

AMANDMAN LXIV

Član IV.A.3.13. Ustava Federacije mijenja se tako što se postojeći tekst briše i zamjenjuje sljedećim tekstom:

“Članovi i delegati zakonodavnih tijela Federacije ne podliježu krivičnopravnoj ni građanskopravnoj odgovornosti za radnje koje čine u okviru svojih dužnosti u zakonodavnim tijelima Federacije.”

AMANDMAN LXV

Član IV.B.4.10. se briše.

AMANDMAN LXVI

Na kraju člana IV.C.3.10. dodaje se stav koji glasi:

“Ustavni sud odlučuje o pitanjima koja proističu iz zakona kojima se uređuje imunitet u Federaciji.”

AMANDMAN LXVII

Član V.2.7. stav 4. mijenja se tako što se postojeći tekst briše i zamjenjuje sljedećim tekstom:

“Članovi zakonodavnih tijela kantona ne podliježu krivično-pravnoj ni građanskopravnoj odgovornosti za radnje koje čine u okviru svojih dužnosti u zakonodavnim tijelima kantona.”

Koristeći se ovlaštenjima koja su mi povjerena u članu ? Aneksa X (Sporazum o implementaciji civilnog dijela Mirovnog ugo-vora) Općeg okvirnog sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini, prema kojem je Visoki predstavnik konačni autoritet u zemlji u pogledu tumačenja gore navedenog Sporazuma o implementaciji civilnog dijela Mirovnog ugovora; i posebno uzevši u obzir član II.1.(d) istog Sporazuma prema kojem Visoki predstavnik «pomaže, kada Visoki predstavnik to ocijeni neophodnim, u rješavanju svih problema koji se pojave u vezi sa implementacijom civilnog dijela Mirovnog ugovora»;

Pozivajući se na stav XI.2. Zaključaka Konferencije za imple-mentaciju mira, održane u Bonu 09. i 10. decembra 1997. godine, u kojem je Vijeće za implementaciju mira pozdravilo namjeru Visokog predstavnika da iskoristi svoj konačni autoritet u zemlji u vezi sa tumačenjem Sporazuma o implementaciji civilnog dijela Mirovnog ugovora kako bi pomogao u iznalaženju rješenja za probleme u skladu sa gore navedenim «donošenjem obavezujućih odluka, kada to ocijeni neophodnim», o određenim pitanjima, uključujući i (prema podstavu (c) stava XI.2.) mjere kojima se osigurava implementacija Mirovnog sporazuma na cijeloj teritoriji Bosne i Hercegovine i njenih entiteta;

Uzimajući u obzir četiri djelimične odluke Ustavnog suda Bosne i Hercegovine u predmetu broj 5/98, Odluku Ustavnog suda od 28., 29. i 30. januara 2000. godine («Službeni glasnik BiH», br. 11/00 od 17. aprila 2000. godine), Odluku od 18. i 19. februara 2000. godine («Službeni glasnik BiH», br. 17/00 od 30. januara 2000. godine), Odluku od 30. juna i 01. jula 2000. godine («Službeni glasnik BiH», br. 23/00 od 14. septembra 2000. godine) i Odluku od 18. i 19. avgusta 2000. godine («Službeni glasnik BiH», br. 36/00 od 31. decembra 2000. godine);

Uzimajući u obzir nadalje da se ove četiri djelimične odluke odnose na neke odredbe ustava entiteta Bosne i Hercegovine za koje je utvrđeno da su u suprotnosti sa Ustavom Bosne i Hercegovine iz Aneksa IV Općeg okvirnog sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini od 14. decembra 1995. godine (Ustav Bosne i Hercegovine);

Konstatirajući nadalje da je Ustavni sud u svojoj trećoj dje-limičnoj Odluci u predmetu broj 5/98 od 30. juna i 01. jula 2000. godine («Službeni glasnik BiH», br. 23/00 od 14. septembra 2000. godine) donio Odluku da uskraćivanje ne samo

građanskih nego i nacionalnih prava u cijeloj Bosni i Hercegovini bilo kojem konstitutivnom narodu predstavlja jasno kršenje pravila o nediskriminaciji iz navedenog Aneksa IV koja imaju za cilj da ponovo uspostave multi-etničko društvo zasnovano na jednakim pravima Bošnjaka, Hrvata i Srba kao konstitutivnih naroda i svih građana;

Podsjećajući da je Visoki predstavnik 19. aprila 2000. godine donio Odluku o izmjenama i dopunama Ustava Federacije Bosne i Hercegovine (Odluka broj 149/02, «Službene novine Federacije BiH», br. 16/02 od 28. aprila 2002. godine);

Uvjeren da postoji potreba za hitnim usaglašavanjem odredaba Ustava Federacije BiH što je neophodno za formiranje novih organa vlasti nakon izbora 05. oktobra 2002. godine u skladu sa četiri djelimične odluke Ustavnog suda Bosne i Hercegovine u predmetu broj 5/98;

Uzimajući u obzir vremenski period koji su organi vlasti entiteta do sada imali na raspolaganju da provedu četiri djelimične odluke Ustavnog suda Bosne i Hercegovine u predmetu broj 5/98;

Razmotrivši i imajući na umu sva gore navedena pitanja, donosim sljedeću:

**ODLUKU
KOJOM SE VRŠE IZMJENE I DOPUNE USTAVA FEDERACIJE BOSNE I
HERCEGOVINE**

Ovim utvrđene izmjene i dopune predstavljaju sastavni dio ove Odluke.

Ove izmjene i dopune imaju veću pravnu snagu od nedo-sljednih odredbi kantonalnih ustava, zakona, propisa i akata. Za stupanje na snagu ovih izmjena i dopuna u kantonima nije potrebno donijeti dodatne normativne akte. Međutim, organi vlasti kantona i dalje imaju obavezu da svoje ustave usklade sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine.

Ova odluka, uz izmjene i dopune koje su njen sastavni dio, stupa na snagu odmah i odmah će biti objavljena u «Službenim novinama Federacije BiH».

Broj: 41/02

06. oktobar 2002. godine

Sarajevo

Visoki predstavnik
Paddy Ashdown, s. r.

AMANDMANI NA USTAV FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE LXVIII - LXXXVII

AMANDMAN LXVIII

U članu II . B .3.8. stav 1. rije č i : “ zamjenik premijera ” zamjenjuju se rije č ima : “ zamjenici premijera ”, a rije č i : “ svakom predsjedniku kantona ” se bri š u .

AMANDMAN LXIX

U članu IV . A .7.20., ranije č lan IV . A .5.20. prije amandmana XXXVII i XXXVIII , stav 1. ta č ka (a) rije č “ potpredsjednika ” zamje - njuje se rije č ima : “ dva potpredsjednika ”.

U članu IV . A .7.20., ranije č lan IV . A .5.20. prije amandmana XXXVII i XXXVIII , ta č ka (b) rije č “ potpredsjednika ” zamjenjuje se rije č ima : “ jednog od potpredsjednika ”.

AMANDMAN LXX

U članu IV . B .1.3., izmijenjenom Amandmanom XLIII , stavovi 1. i 2., riječ “ potpredsjednik ” zamjenjuju se rije č ima : “ jedan od potpredsjednika ”.

AMANDMAN LXXI

U članu IV.B.2.5. stav 3., ranije član IV.B.2.5. prije Amandma-na XLV, riječi: “zamjenici ministara” se brišu.

AMANDMAN LXXII

U članu IV.B.3.7. tačka b) riječ “potpredsjednik” zamjenjuje se riječju “potpredsjednici”.

U članu IV.B.3.7. tačka e) riječi: “zamjenik premijera” zamje-njuju se riječima: “zamjenici premijera”.

Član IV.B.3.7. g. se briše.

AMANDMAN LXXIII

U članu IV.C.3.10. stav 2. tačke b) i d) riječi: “zamjenika pre-mijera” se brišu.

U članu IV.C.3.10. stav 2. tačka (b) riječ “predsjednika” se briše.

U članu IV.C.3.10. stav 2. tačka (d) riječi: “ili predsjednika” se brišu.

AMANDMAN LXXIV

Iza člana IV.D.1., dopunjenog Amandmanom XLIX, dodaje se novi član IV.D.1.a koji glasi:

“Nakon izbora za zakonodavno tijelo Federacije i imenovanja premijera, predsjedavajućeg Predstavničkog doma i predsjedavajućeg Doma naroda, predsjednik Ustavnog suda, predsjednik Vrhovnog suda i tužilac Federacije Bosne i Hercegovine biraju se u skladu sa raspodjelom mjesta predviđenom u članu IV.D.1.”

AMANDMAN LXXV

U članu V.1.1. dodaje se nova tačka c) koja glasi:

“c) osigurati da konstitutivni narodi i pripadnici grupe ostalih budu proporcionalno zastupljeni u ministarstvima kantona. Takva proporcionalna zastupljenost u skladu je sa popisom stanovništva iz 1991. godine do potpune provedbe Aneksa VII.”

AMANDMAN LXXVI

U članu V.1.3. riječi: “sa bošnjačkom ili hrvatskom većinom” se brišu.

AMANDMAN LXXVII

U članu V.2.5.1., iza riječi “ stanovništva” dodaje se tačka a riječi: “ne može biti manji od 30 nići veći od 50” se brišu.

AMANDMAN LXXVIII

U članu V.2.6., stav 1. tačke b) i d) se brišu.

AMANDMAN LXXIX

Član V.2.7. stav 1. mijenja se tako što se briše sadašnji tekst i zamjenjuje se tekstom koji glasi:

“(1) Svako zakonodavno tijelo kantona donosi većinom glasova svoj poslovnik.

(2) Klub delegata konstitutivnog naroda formira se uz uvjet da postoji najmanje jedan delegat tog konstitutivnog naroda u zakono-davnom tijelu kantona.

(3) Svaki klub delegata predlaže jednog kandidata iz reda svojih članova za izbor na mjesto predsjedavajućeg ili zamjenika predsjedavajućeg koje potvrđuje zakonodavno tijelo kantona.

(4) Zakonodavno tijelo kantona potvrđuje kandidate u skladu sa svojim poslovníkom. Ako jedan konstitutivni narod nije zastupljen u zakonodavnom tijelu, jedno od mjesta zamjenika predsjedavajućeg ostaje upražnjeno.

(5) Tri kandidata koja potvrdi skupština kantona odlučuju između sebe ko će biti predsjedavajući.”

Dosadašnji stavovi od 2. do 5. postaju stavovi od 6. do 9.

AMANDMAN LXXX

Iza člana V.2.7. dodaje se novi naslov i članovi V.2.7.a) i b) koji glase:

“Mehanizam zaštite vitalnog nacionalnog interesa

Član V.2.7.a

1) Lista vitalnih nacionalnih interesa koji se štite u kantonima identična je listi sadržanoj u članu IV.5.17.a ovog Ustava. Klubovi iz člana IV.5.17.a ovog Ustava su u kantonima klubovi delegata for-mirani u skladu sa članom V.2.7. stav 2. ovog Ustava.

2) Ako više od jednog predsjedavajućeg ili zamjenika predsjedavajućeg zakonodavnog tijela kantona tvrde da neki zakon spada u listu vitalnih interesa utvrđenih u članu IV.5.17.a ovog Ustava za usvajanje takvog zakona potrebna je većina glasova unutar svakog od klubova konstitutivnih naroda zastupljenih u datoj skupštini kantona.

3) Predsjedavajući i zamjenici predsjedavajućeg zakonodavnog tijela kantona dužni su da u roku od sedam dana odluče da li neki od zakona, propisa ili akata potpada pod listu iz stava 2. ovog člana.

4) Ako samo jedan predsjedavajući ili zamjenik predsjedavajućeg tvrdi da zakon, propis ili akt potpada pod listu vitalnih interesa, dvotrećinska većina odgovarajućeg kluba jednog od konstitutivnih naroda datog zakonodavnog tijela može proglasiti da je riječ o pitanju sa liste vitalnih nacionalnih interesa.”

Član V.2.7.b

(1) U slučaju da dvotrećinska većina jednog od klubova konstitutivnih naroda u skupštini kantona odluči da se neki zakon, propis ili akt odnosi na vitalni nacionalni interes, za usvajanje takvog zakona, propisa ili akta potrebna je većina glasova unutar svakog kluba konstitutivnih naroda zastupljenih u zakonodavnom tijelu kantona.

(2) Ako se većina iz stava 1. ovog člana ne može postići, pitanje se prosljeđuje Ustavnom sudu Federacije Bosne i Hercegovine koji donosi konačnu odluku o tome da li se dati zakon, propis ili akt odnosi na vitalni interes konstitutivnog naroda.

(3) Ustavni sud Federacije, u slučaju iz ovog člana, postupa na način predviđen u članu IV.6.18.a ovog Ustava.

(4) Ako Sud odluči da se radi o vitalnom interesu, zakon, propis ili akt smatra se neusvojenim te se dokument vraća predlagaču koji treba pokrenuti novu proceduru. U tom slučaju predlagač ne može podnijeti isti tekst zakona, propisa ili akta.

(5) U slučaju da Ustavni sud odluči da se ne radi o vitalnom interesu zakon, propis ili akt smatra se usvojenim/usvaja se prostom većinom glasova.”

AMANDMAN LXXXI

Član V.3.8. mijenja se tako što se briše postojeći tekst i za-mjenjuje se sljedećim riječima:

“(1) Konstitutivni narodi i pripadnici ostalih bit će proporcionalno zastupljeni u Vladi. Takva zastupljenost odražavat će popis stanovništva iz 1991. godine do potpune provedbe Aneksa VII u skladu sa članom IX.11.a ovog Ustava.

(2) Kandidata za mjesto premijera kantona imenuje predsjedavajući kantonalnog zakonodavnog tijela *uz saglasnost* sa zamjenjivcima predsjedavajućeg. Kandidat za mjesto premijera kantona predlaže ministre. Ministri nemaju zamjenike.

(3) Ministri zajedno sa premijerom čine vladu kantona. Vladu kantona potvrđuje zakonodavno tijelo kantona većinom glasova.

(4) Izuzetno od odredaba stava 3. ovog člana, u kantonima u kojima prema posljednjem popisu stanovništva svaki od dva ili više konstitutivnih naroda čine više od 30% stanovništva kantona vladu potvrđuje zakonodavno tijelo kantona dvotrećinskom većinom glasova.

(5) Vlada preuzima dužnost nakon potvrđivanja od zakonodavnog tijela kantona.

AMANDMAN LXXXII

Iza člana V.3.8. dodaje se novi član V.3.8.a koji glasi:

“Ministri odgovaraju premijeru i zakonodavnom tijelu kantona. Premijer je, također, odgovoran zakonodavnom tijelu kantona.

Ministri snose krajnju odgovornost za rad svojih ministarstava.

Vlada podnosi ostavku ako joj u bilo koje vrijeme zakonodavno tijelo kantona izglasa nepovjerenje. ”

U »Službenim novinama Federacije BiH», br. 60/02 Visoki predstavnik objavio je ispravku ovog Amandmana tako da su riječi: «uz saglasnost» zamijenjene riječima: «u konsultaciji» .

AMANDMAN LXXXIII

U članu V.3.9.d) brišu se riječi: "istragom i krivičnim gonje-njem u vezi sa kršenjem kantonalnih zakona, kao i".

Iza tačke e) člana V.3.9. dodaju se sljedeće riječi:

"f) sve odluke vlade donose se prostom većinom glasova prisutnih koji glasaju".

AMANDMAN LXXXIV

U članu V.4.11., izmijenjenom Amandmanom LXII, iza stava 3. dodaje se novi stav 4. koji glasi:

"(4) Konstitutivni narodi i pripadnici ostalih bit će proporcionalno zastupljeni u kantonalnim i općinskim sudovima. Takva zastupljenost odražavat će popis stanovništva iz 1991. do potpune provedbe Aneksa VII u skladu sa članom IX.11.a ovog Ustava."

AMANDMAN LXXXV

Član V.5., uključujući i član V.5.12. se briše.

AMANDMAN LXXXVI

U članu VI.1. dodaje se nova tačka c) koja glasi:

"c) Konstitutivni narodi i pripadnici ostalih bit će proporcionalno zastupljeni u općinskim organima vlasti. Takva zastupljenost odražavat će popis stanovništva iz 1991. godine do potpune provedbe Aneksa VII u skladu sa članom IX.11.a ovog Ustava."

AMANDMAN LXXXVII

U članu VI.A. stav 2. se briše.

Koristeći se ovlaštenjima koja su Visokom predstavniku po-vjerena u članu V. Aneksa X (Sporazum o implementaciji civilnog dijela Mirovnog ugovora) Općeg okvirnog sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini, prema kojem je Visoki predstavnik konačni autoritet u zemlji u pogledu tumačenja gore navedenog Sporazuma o implementaciji civilnog dijela Mirovnog ugovora; i posebno uzevši u obzir član II.1.(d) istog Sporazuma, prema kojem Visoki predstavnik "pomaže, kada Visoki predstavnik to ocijeni neophodnim, u rješavanju svih problema koji se pojave u vezi sa implementacijom civilnog dijela Mirovnog ugovora";

Pozivajući se na stav XI.2. Zaključaka Konferencije za implementaciju mira, održane u Bonu 09. i 10. decembra 1997. godine, u kojem je Vijeće za implementaciju mira pozdravilo namjeru Visokog predstavnika da iskoristi svoj konačni autoritet u zemlji u vezi sa tumačenjem Sporazuma o implementaciji civilnog dijela Mirovnog ugovora, kako bi pomogao u iznalaženju rješenja za navedene pro-

bleme “donošenjem obavezujućih odluka, kada to ocijeni neop-hodnim”, o određenim pitanjima, uključujući i (prema tački (c) stava XI.2.) mjere kojima se osigurava implementacija Mirovnog spora-zuma na cijeloj teritoriji Bosne i Hercegovine i njenih entiteta”;

Uzimajući u obzir član V.5.(a) Ustava Bosne i Hercegovine, kojim se predviđa da “će svaki član Predsjedništva, prema službenoj dužnosti, imati ovlast civilnog komandanta oružanih snaga”;

Imajući na umu član III.5.(a) navedenog Ustava u kojem se predviđa da “će Bosna i Hercegovina preuzeti nadležnost”, pored ostalog, u stvarima “koje su potrebne za očuvanje suvereniteta, teri-torijalnog integriteta, političke nezavisnosti i međunarodnog subjek-tiviteta Bosne i Hercegovine”;

Uzimajući u obzir kominike Upravnog odbora Vijeća za implementaciju mira od 28. marta 2003. godine u kojem je Upravni odbor naglasio potrebu za reformom odbrane “u cilju rješavanja pita-nja koja su u suprotnosti sa Ustavom Bosne i Hercegovine i pripreme Bosne i Hercegovine za integraciju u euroatlantske strukture”;

Uzimajući u obzir , konstatirajući i imajući na umu sve gore navedeno Visoki predstavnik ovim donosi sljedeću:

ODLUKU

O IZMJENAMA I DOPUNAMA USTAVA FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

(“Službene novine Federacije BiH”, br. 1/94, 13/97, 16/02, 22/02, 52/02)

Amandman utvrđen dalje u tekstu čini sastavni dio ove Odluke i stupa na snagu odmah.

Ova Odluka stupa na snagu odmah i objavljuje se odmah u “Službenim novinama Federacije BiH”.

AMANDMAN LXXXVIII

Član IV.B.3.7.a)(II) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine mijenja se i glasi:

“(II) vršenje funkcije vrhovnog komandanta oružanih snaga Federacije u skladu sa odredbama o civilnoj komandi iz člana V.5.(a) Ustava Bosne i Hercegovine”.

Broj 134/03

02. april 2003. godine

Sarajevo

Visoki predstavnik
Paddy Ashdown, s. r.

Na osnovu Amandmana L na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine, Parlament Federacije Bosne i Hercegovine na sjednici Predstavničkog doma, održanoj 01. decembra 2003. godine, i na sjednici Doma naroda, održanoj 03. decembra 2003. godine, usvojio je:

**ODLUKU
O PROGLAŠENJU AMANDMANA LXXXIX - XCIV NA
USTAV FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE**

I

Proglašavaju se amandmani LXXXIX – XCIV na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine koje je usvojio Parlament Federacije Bosne i Hercegovine na sjednici Predstavničkog doma, održanoj 01. decembra 2003. godine, i na sjednici Doma naroda, održanoj 03. decembra 2003. godine.

II

Amandmani LXXXIX – XCIV na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine stupaju na snagu u ponoć, 03. decembra 2003. godine.

III

Ovu Odluku objaviti u «Službenim novinama Federacije BiH».

PF broj 01-02-746/03
03. decembar 2003. godine
Sarajevo

Predsjedavajući Doma naroda
Parlamenta Federacije BiH
Slavko Matić, s.r

Predsjedavajući Predstavničkog doma
Parlamenta Federacije BiH Muhamed Ibrahimović, s.r.

Na osnovu Amandmana L na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine, Parlament Federacije Bosne i Hercegovine na sjednici Predstavničkog doma, održanoj 01. decembra 2003. godine, i na sjednici Doma naroda , održanoj 03. decembra 2003. godine , usvojio je

**AMANDMANE LXXXIX - XCIV
NA USTAV FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE**

AMANDMAN LXXXIX

Član III .1. a) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine , izmijenjen Amandmanom VIII na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine , mijenja se i glasi :

“ a) zaključivanje vojnih sporazuma u skladu sa Ustavom Bosne i Hercegovine ; te saradnju sa Stalnim komitetom za vojna pitanja i Vijeće ministara Bosne i Hercegovine , te drugim institucijama na državnom nivou odgovornim za vojna i odbrambena pitanja .”

AMANDMAN XC

Član IV . B .3.7. a)(II) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine , izmijenjen amandmanima XIII , LVI , LXXII i LXXXVIII na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine , se briše .

AMANDMAN XCI

Član IV.B.3.8. Ustava Federacije Bosne i Hercegovine se briše.

AMANDMAN XCII

Član VII.1. Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, izmijenjen Amandmanom XVII na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine, mijenja se i glasi: “Međunarodni odnosi Federacije moraju biti u skladu sa kontinuitetom, suverenitetom, teritorijalnim integritetom i međunarodnim subjektivitetom Bosne i Hercegovine u skladu sa članom III. Ustava Bosne i Hercegovine.”

AMANDMAN XCIII

Član VII.4.(1) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, izmijenjen Amandmanom XIX na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine, mijenja se i glasi:

“(1) Sporazume sa državama i međunarodnim organizacijama potpisuje, u ime Federacije, predsjednik Federacije. Oni stupaju na snagu u Federaciji samo ako ih ratificira Parlament Federacije, uz prethodnu saglasnost Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, osim ako Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine svojim zakonom nije predvidjela da za takve vrste međunarodnih sporazuma nije potrebna takva saglasnost.”

AMANDMAN XCIV

Član IV.A.5.20.(1)e) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, izmijenjen amandmanima X i LXIX na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine, se briše.

Predsjedavajući
Doma naroda
Parlamenta Federacije BiH
Slavko Matić, s. r.

Predsjedavajući
Predstavničkog doma Parlamenta Federacije BiH
Muhamed Ibrahimović, s. r.

Koristeći se ovlaštenjima koja su Visokom predstavniku data u članu V . Aneksa X . (Sporazum o implementaciji civilnog dijela Mi - rovnog ugovora) Op ć eg okvirnog sporazuma za mir u Bosni i Her - cegovini , prema kojem je Visoki predstavnik kona č ni autoritet u zemlji u pogledu tuma č enja gore navedenog Sporazuma o imple - mentaciji civilnog dijela Mirovnog ugovora ; i posebno uzev š i u obzir č lan II .1.(d) istog Sporazuma , prema kojem Visoki predstavnik “ poma ž e , kada ocijeni da je to neophodno , u rje š avanju svih problema koji se pojave u vezi sa implementacijom civilnog dijela Mirovnog ugovora ”;

Pozivajući se na stav XI.2. Zaključaka Konferencije za imple-mentaciju mira održane u Bonu 09. i 10. decembra 1997. godine, u kojem je Vijeće za implementaciju mira pozdravilo namjeru Visokog predstavnika da iskoristi svoj konačni autoritet u zemlji u vezi sa tumačenjem Sporazuma o implementaciji civilnog dijela Mirovnog ugovora kako bi pomogao u iznalaženju rješenja za probleme u skladu sa gore navedenim “donošenjem obavezujućih odluka, kada ocijeni da je to neophodno”, o određenim pitanjima, uključujući i (prema **tački (c)** stava XI.2.) “mjere kojima se osigurava implementacija Mirovnog sporazuma na cijeloj teritoriji Bosne i Hercegovine i njenih entiteta”, koje “mogu uključivati poduzimanje mjera protiv osoba koje obavljaju javne funkcije ili zvaničnika (...) za koje Visoki predstavnik ustanovi da su prekršili zakonske obaveze utvrđene Mirovnim sporazumom, odnosno uvjete za njegovu provedbu”;

Konstatujući da je Upravni odbor na svom sastanku na nivou političkih direktora, održanom 26. septembra 2003. godine, zaključio da je rješenje pitanja Grada Mostara od ključnog značaja za održiv i miran razvoj Bosne i Hercegovine;

Imajući u vidu poseban status dodijeljen Gradu Mostaru prema Dejtonskom sporazumu o uspostavi Federacije Bosne i Hercegovine, potpisanom 10. novembra 1995. godine, i njegovom aneksu kojim se utvrđuju principi za Privremeni statut Grada Mostara;

Imajući u vidu, također, da politički organi na nivou “Grada” i “gradskih općina” do sada nisu uspjeli da izvrše ujedinjenje Grada Mostara u skladu sa navedenim

Privremenim statutom nego su, umjesto toga, iskoristili gradske općine u svrhu stvaranja paralelnih institucija i podjele Grada;

Imajući na umu potrebu za učvršćivanjem administrativnog, funkcionalnog i pravnog jedinstva Grada Mostara na način na koji se unapređuje efikasnost u pružanju usluga građanima, garantira uživanje osnovnih prava svih građana, omogućava uživanje zajedničkih prava konstitutivnih naroda i sprečava dominaciju jednog dijela stanovništva Mostara;

Cijeneći rad Komisije za reformu Grada Mostara, koju je uspostavio Visoki predstavnik dana, 17. septembra 2003. godine (u daljnjem tekstu: Komisija);

Pozdravljajući napore koje poduzimaju političke stranke angažirane u spomenutoj Komisiji, koji su kulminirali donošenjem konkretnih prijedloga rješenja za različita ključna pitanja koja se odnose na reorganizaciju Grada Mostara;

Uvjereni da navedena predložena rješenja osiguravaju čvrst osnov za utvrđivanje navedenih garancija i zaštite, te da sadržavaju i odredbe o podjeli vlasti do kojih se došlo detaljnim pregovorima, a čiji je cilj da se građanima Mostara omogući da izgrade temelj za progresivnu budućnost zasnovanu na, pored ostalog, zaštiti vitalnih nacionalnih interesa;

Ohrabreni time što su predložena rješenja proistekla iz naj-šireg mogućeg konsenzusa u pogledu reorganizacije Grada Mostara;

Uz žaljenje što stranke koje su bile uključene u rad Komisije nisu uspjele postići konsenzus u vezi sa dva neriješena pitanja i uvjereni da bi rješavanje navedenih pitanja dovelo do značajnih po-boljšanja u pogledu primijenjenih standarda uprave u Gradu, dok bi se istovremeno održavao izborni sistem koji će odražavati svojevrsne okolnosti koje vladaju u Mostaru, a koje proizilaze iz duboko ukori-jeđenih suprotnosti interesa između njegovih konstitutivnih naroda;

Podsjećajući na činjenicu da je Upravni odbor Vijeća za implementaciju mira na svom zasjedanju, održanom u Briselu 11. decembra 2003. godine, preuzeo obavezu da pruži punu podršku realizaciji rješenja pitanja Mostara koje je zasnovano na jedinstvenoj i cjelovitoj gradskoj upravi sa efikasnim garantiranim mehanizmima podjele vlasti, a kojima se sprečava da bilo koji narod ima većinsku kontrolu nad Gradskim vijećem; te da će djelovati kako bi osigurao da realizacija plana narednih mjeseci ima potrebnu političku i ekonom-sku podršku;

Naglašavajući potrebu za održavanjem demokratskih izbora na lokalnom nivou u Mostaru kao i u cijeloj Bosni i Hercegovini prve subote u oktobru 2004. godine i imajući na umu potrebu da se počne sa pripremom tih izbora;

Imajući na umu sveukupnost gore navedenih pitanja, Visoki predstavnik donosi sljedeću:

**ODLUKU
KOJOM SE PROGLAŠAVAJU IZMJENE I DOPUNE USTAVA FEDERACIJE
BOSNE I HERCEGOVINE**

Amandmani navedeni u daljnjem tekstu predstavljaju sastavni dio ove Odluke i stupaju na snagu 15. marta 2004. godine.

Ovi amandmani imaju prioritet nad svim nedosljednim odred-bama zakona, propisa i akata. Daljnji normativni akti nisu potrebni da bi se osigurala pravna snaga ovih amandmana. Navedeni amandmani su na snazi na privremenoj osnovi sve dok ih Parlament Federacije Bosne i Hercegovine ne usvoji u odgovarajućoj formi, bez izmjena i dopuna i bez dodatnih uvjeta.

Ova Odluka stupa na snagu odmah i odmah se objavljuje u «Službenim novinama Federacije BiH».

AMANDMAN XCV

U članu II.B.5. riječ "grada" dodaje se prije riječi: "ili općine".

AMANDMAN XCVI

U članu IV.C.10. iza stava (2) dodaje se novi stav (3) koji glasi:

"(3) Zaštitu prava na lokalnu samoupravu osigurava Ustavni sud. Takav postupak pred Ustavnim sudom mogu pokrenuti općine i gradovi, kao i udruženja općina i gradova Federacije Bosne i Hercegovine. Ustavni sud odlučuje o sporovima između jedinica lokalne samouprave i kantona ili Federacije na zahtjev općinskog ili gradskog vijeća, načelnika općine ili gradonačelnika grada, ili udruženja općina i gradova Federacije Bosne i Hercegovine."

Dosadašnji stavovi (3) i (4) postaju stavovi (4) i (5).

AMANDMAN XCVII

U članu IV.C.12.(b) riječi: "grada ili bilo koje" dodaju se prije riječi "općine".

AMANDMAN XCVIII

U članu V.1.(b) riječi: "gradu ili" dodaju se prije riječi "općini".

AMANDMAN XCIX

Član V.10. stavlja se van snage i zamjenjuje novim članom V.10. koji glasi:

«U vršenju svojih nadležnosti, u pogledu kantonalne policije, vlada kantona osigurava da nacionalna struktura policije odražava nacionalnu strukturu stanovništva kantona, uz uvjet da nacionalna struktura policije svake općine odnosno grada odražava nacionalnu strukturu stanovništva tog grada ili općine.»

AMANDMAN C

Član VI.A. stav 4. se stavlja van snage i zamjenjuje novim stavom (4) koji glasi:

“(4) Osim ako nije drugačije propisano ovim Ustavom, grad ima gradsko vijeće koje se sastoji od jednakog broja vijećnika iz svake općine, a broj vijećnika, izborna procedura i dužina trajanja mandata utvrđuje se Statutom. Gradsko vijeće ne može imati manje od 15 niti više od 31 vijećnika.”

AMANDMAN CI

Dodaje se novi član VI.C. koji glasi:

“VI.C. Organizacija Mostara

1) U Hercegovačko-neretvanskom kantonu Grad Mostar organizuje se kao jedna teritorijalna jedinica uprave i lokalne samouprave.

2) Grad Mostar ima nadležnosti općine, osim ako zakonom nije drugačije propisano.

3) Organizacija Grada Mostara regulira se zakonom i Statutom Grada Mostara. Statutom se određuju gradska područja u kojima gradska uprava ima svoje podružnice isključivo u svrhu pružanja usluga građanima u njihovom okruženju. Statutom se određuje broj gradskih područja.

4) Gradska područja su izborne jedinice. Statutom se određuje sastav Gradskog vijeća, a izborni postupak regulira se Izbornim zakonom Bosne i Hercegovine i Statutom na način koji može odstupati od uvjeta propisanih u članu VI.A. ovog Ustava.

5) Postupak donošenja odluka određuje se Statutom Grada Mostara. Izuzetno od odredaba bilo kojeg zakona koji propisuje postupke glasanja, Statutom Grada Mostara može se odrediti poseban postupak glasanja Gradskog vijeća za usvajanje određenih odluka.

6) Vitalni nacionalni interesi konstitutivnih naroda zaštićeni su u Gradu Mostaru. Pitanja od vitalnog nacionalnog interesa definirana su u članu IV.A.17.a ovog Ustava, pod uvjetom da su klubovi poslanika iz člana IV.A.17.a, u svrhu Grada Mostara, oni klubovi poslanika koji su određeni Statutom Grada Mostara. Postupak zaštite vitalnih nacionalnih interesa regulira se Statutom Grada Mostara. Taj postupak uključuje mogućnost upućivanja pitanja od vitalnog interesa Ustavnom sudu Federacije u

skladu sa postupkom predviđenim u članu IV.A.18.a) tačke od 5 do 8 ovog Ustava u slučaju da se ne može doći do dogovorenog rješenja.

7) Svaki građanin Bosne i Hercegovine koji ispunjava uvjete za glasanje u Gradu Mostaru može biti izabran za gradonačelnika Grada Mostara. Gradonačelnika bira i smjenjuje dvotrećinska većina izabra-nih vijećnika. Postupak izbora i smjenjivanje gradonačelnika detaljnije se određuje Statutom Grada Mostara.

8) Konstitutivni narodi i ostali proporcionalno su zastupljeni u gradskoj upravi. Takva proporcionalna zastupljenost bazira se na popisu iz 1991. godine, dok se Aneks VII u potpunosti ne provede u skladu sa članom IX.11.a ovog Ustava.”

AMANDMAN CII

Članovi IX.10. i IX.11. stav 3. stavljaju se van snage.

Broj 179/04
28. januar 2004. godine
Sarajevo

Visoki predstavnik
Paddy Ashdown, s.r.

Na osnovu Amandmana L na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine Parlament Federacije Bosne i Hercegovine na sjednicama Predstavničkog doma, održanim 24. marta 2004. godine i 13. aprila 2004. godine, i na sjednici Doma naroda, održanoj 14. aprila 2004. godine, usvojio je

ODLUKU

O PROGLAŠENJU AMANDMANA CIII I AMANDMANA CIV NA USTAV FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

I

Proglašavaju se Amandman CIII i Amandman CIV na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine koje je usvojio Parlament Federacije Bosne i Hercegovine na sjednicama Predstavničkog doma, održanim 24. marta 2004. godine i 13. aprila 2004. godine, i na sjednici Doma naroda, održanoj 14. aprila 2004. godine.

II

Amandman CIII i Amandman CIV na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine stupaju na snagu u ponoć, 14. aprila 2004. godine.

III

Odluku objaviti u " Službenim novinama Federacije BiH " .

PF broj: 01,02-01-53/04

14. april 2004. godine

Sarajevo

Predsjedavajući
Doma naroda
Parlamenta Federacije BiH
Slavko Matić, s. r.

Predsjedavajući
Predstavničkog doma Parlamenta Federacije BiH
Muhamed Ibrahimović, s. r.

Na osnovu Amandmana L na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine Parlament Federacije Bosne i Hercegovine na sjednicama Predstavničkog doma , održanim 24. marta 2004. godine i 13. aprila 2004. godine , i na sjednici Doma naroda , održanoj 14. aprila 2004. godine , usvojio je

AMANDMAN CIII I AMANDMAN CIV NA USTAV FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

AMANDMAN CIII

U Ustavu Federacije Bosne i Hercegovine član IV.C.4.(4) mijenja se i glasi:

"(4) Visoko sudsko i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine kao tijelo na državnom nivou osigurava samostalnost, ne za visnost, nepri-strasnost, stručnost i efikasnost sudova i tužilačke dužnosti u Federaciji. Nadležnosti Visokog sudskog i tužilačkog vijeća, između ostalog, uključuju imenovanje, vođenje disciplinskog postupka protiv i smjenjivanje sudija, osim sudija Ustavnog suda Federacije i obuhva-taju i tužioce i zamjenike tužilaca u Federaciji. Sastav i dodatne nadležnosti Visokog sudskog i tužilačkog vijeća utvrđuju se zakonom na nivou Bosne i Hercegovine."

AMANDMAN CIV

Član VI.3. mijenja se i glasi:

« 1. Općina ima općinsko vijeće i općinskog načelnika .

• Mandat članova općinskog vijeća i općinskog načelnika je četiri godine .

- ☞ Općinske vijećnike i općinskog načelnika biraju demo-kratskim putem birači na neposrednim i tajnim izborima na cijelom području općine na način utvrđen zakonom.
- ☞ Svaki birač u skladu sa zakonom može biti biran za općin - skog vijećnika ili za općinskog načelnika.
- ☞ Općinski načelnik i predsjedavajući općinskog vijeća u općinama ili općinskim vijećima višenacionalnog sastava ne mogu biti iz reda istog konstitutivnog naroda , odnosno iz reda ostalih, izuzev u onim općinama u kojima jedan kon - stitutivni narod čini više od 80% stanovnika, prema posljed - njem popisu stanovništva u Bosni i Hercegovini.

U članu VI.4. dosadašnja tačka "b)" briše se a tačke "c)" i "d)" postaju tačke "b)" i "c)" .»

Predsjedavajući
Doma naroda
Parlamenta Federacije BiH
Slavko Matić, s. r.

Predsjedavajući
Predstavničkog doma Parlamenta Federacije BiH
Muhamed Ibrahimović, s. r.

Na osnovu Amandmana L na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine Parlament Federacije Bosne i Hercegovine na sjednici Predstavničkog doma, održanoj 25. maja 2004. godine, i na sjednici Doma naroda, održanoj 02. juna 2004. godine, usvojio je:

**ODLUKU
O PROGLAŠENJU AMANDMANA CV NA USTAV FEDERACIJE BOSNE I
HERCEGOVINE**

I

Proglašava se Amandman CV na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine koji je usvojio Parlament Federacije Bosne i Hercegovine na sjednici Predstavničkog doma, održanoj 25. maja 2004. godine, i na sjednici Doma naroda, održanoj 02. juna 2004. godine.

II

Amandman CV na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine stupa na snagu u ponoć, 02. juna 2004. godine.

III

Ovu Odluku objaviti u "Službenim novinama Federacije BiH".

PF broj 01,02-01-53/04
02. juni 2004. godine
Sarajevo

Predsjedavajući
Doma naroda
Parlamenta Federacije BiH
Slavko Matić, s. r.

Predsjedavajući
Predstavničkog doma Parlamenta Federacije BiH
Muhamed Ibrahimović, s. r.

Na osnovu Amandmana L na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine Parlament Federacije Bosne i Hercegovine na sjednici Predstavničkog doma, održanoj 25. maja 2004. godine, i na sjednici Doma naroda, održanoj 02. juna 2004. godine, usvojio je

**AMANDMAN CV
NA USTAV FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE**

U Ustavu Federacije Bosne i Hercegovine u članu VI.7.2. riječ "kantona" se briše.

Predsjedavajući
Doma naroda
Parlamenta Federacije BiH
Slavko Matić, s. r.

Predsjedavajući
Predstavničkog doma Parlamenta Federacije BiH
Muhamed Ibrahimović, s. r.

Na osnovu Amandmana L na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine Parlament Federacije Bosne i Hercegovine na sjednici Predstavničkog doma, održanoj 12. decembra 2005. godine, i na sjednici Doma naroda, održanoj 14. decembra 2005. godine, usvojio je:

**ODLUKU
O PROGLAŠENJU AMANDMANA CVI – CVIII
NA USTAV FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE**

I

Proglašavaju se amandmani CVI - CVIII na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine koje je usvojio Parlament Federacije Bosne i Hercegovine na sjednici Predstavničkog doma, održanoj 12. decembra 2005. godine, i na sjednici Doma naroda, održanoj 14. decembra 2005. godine.

II

Amandmani CVI - CVIII na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine stupaju na snagu u ponoć, 14. decembra 2005. godine.

III

Ovu Odluku objaviti u " Službenim novinama Federacije BiH " .

PF broj 01, 02-01-689/05
14. decembar 2005. godine
Sarajevo

Predsjedavajući
Doma naroda
Parlamenta Federacije BiH
Slavko Matić, s. r.

Predsjedavajući
Predstavničkog doma Parlamenta Federacije BiH
Muhamed Ibrahimović, s. r.

Na osnovu Amandmana L na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine Parlament Federacije Bosne i Hercegovine na sjednici Predstavničkog doma, održanoj 12. decembra 2005. godine, i na sjednici Doma naroda, održanoj 14. decembra 2005. godine, usvojio je

AMANDMANE CVI - CVIII NA USTAV FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

AMANDMAN CVI

U Ustavu Federacije Bosne i Hercegovine u članu III.1. tačka a) se briše.

Dosadašnje tačke od b) do h) postaju tačke od a) do g).

AMANDMAN CVII

U članu IV.B.3.7.a)(I) riječi: «oficira u armiji» se brišu.

AMANDMAN CVIII

U Ustavu Federacije Bosne i Hercegovine, u članu IV.A.5.20.(1) tačka i) se briše.

Predsjedavajući
Doma naroda
Parlamenta Federacije BiH
Slavko Matić, s. r.

Predsjedavajući
Predstavničkog doma Parlamenta Federacije BiH
Muhamed Ibrahimović, s. r.

